

Bucuresti Luncok

Ára 5 lei

Péniek
1931 * szeptember 25

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

219. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lei

A MEGBILLENÉ FIX-PONT

Iria: Pogány Marcell

Megint szegényebbek lettünk egy illúzióval. Az aranyfonthoz fűzött almaink szétfoszlottak, mint a színes szappanbuborékok, amiket játékos-kedvű gyermekek fujnak át a szalmazsalakon.

Nincsen többé aranyfont!

De tul az illúziókon, tragikusan nagy és végzetes mély következményei vannak a font, az aranyfont elbukásának. A font volt a valuták között az a matematikai alap, ami a számtanban az egyszeregy. Ebből a bázisból indultak ki az üzleti számítások, erre épültek a gazdasági kalkulációk és erre alapította sok állam a maga stabilizációját.

A kombinációkat most az egész vonalon a felborulás veszélye fenyegeti. Lehet, hogy minden nagyobb katasztrófa nélkül sikerül majd meguszniuk az európai államoknak a font-tragédiát, de a talaj, amelyre építettek, megingott és megindult a földomlás, mintha földrengés ráta volna meg a pénz és gazdasági életet. Mert földrengés volt a font szilárdságának rombadőlése, ha nem is fizikai értelemben.

Az aranyfont, az aranybálsány lehullott és zuhanásában megrázta a világot.

Igaz földrengés ez, amelynek még a fizikai jelenségei is adva voltak: először az osztrák, aztán a német, aztán a magyar valutavesztések jeleztek a nagy földrengés bekövetkezését.

Az örök emberi optimizmus nem hitte, hogy ez is bekövetkezhetik. A font olyan királyian trónolt a valuták között, hogy a legmerészebb fantáziák sem mertek volna arra gondolni, hogy detronizálása megtörténhetik. Talán ez a megcsúszott optimizmus magyarázza meg azt, hogy Newyorktól-Bukarestig, Tektől-Sydneig és széles e világon mindenütt most riadt tekintetek merednek egymásra: — hát ez is bekövetkezett!

Hiszen ha csak arról lenne szó, hogy egy ország valutája kerül veszélybe! Hogy „csak” a hatalmas brit-birodalom világgazdasági hegemóniáját fenyegeti veszély! Hogy a fontromlás okait kellene csak mérlegelni és a következményekhez kevés közölni lenne!...

De többről, sokkal nagyobb dologról van most szó. Nem annyira anyagi, mint inkább metafizikai vonatkozásban.

Megingott a világ hite abban, hogy az egységes az valóban kettő-e? Felborult a legegyszerűbb matematikai tétel. Hogy a csillagok távolságát lemérjük, fix pontra van szükségünk. Egy ilyen fix-pont volt a pénznemek értékmegállapításában: az aranyfont. Ez a fix-pont most megbillent és — felborította az egész számítás!

Igaz, maradt még egy-két ilyen fix-pont: a dollár és a frank például. De ki biztosít arról, hogy az, ami ma a fonttal, tegnap a márkával történt, nem fog-e holnap a dollárral és a frankkal megismétlődni? Franciaországnak és Amerikának most még kétségbevonhatatlan nagy aranytartalékjaik vannak, de meddig? Amerikát a fokozódó munkanélküliség, a bussineszre való kilátástalanság szorongatja; Franciaországnak is megoznak a maga bajai, talán tulságosan is bőkezűen osztogatta a kölcsönöket megszorult barátainak és fegyvertársainak, — s ha egyelőre ők is az aranyon, kitudja meddig tarthatják vissza az elkívánczozó aranyáramlást.

Vagy helyezzük a bizalmunkat a svájci frankba, abba a „nemes” valutába, amely a háborús romlásan keresztül nőtte meg magát a pénz értékmérőjévé? A kis Svájc nem jelent többet világgazdasági szempontból, mint egy kellemes üdülőhelyet, ahová megpihenni, vagy meghalni mennek a betegek. Onnan kevés élet indult még el, de annál több halottat temettek!

Itt van még ugyan az arany, mint értékmérő, vagy ha úgyetszik, mint fix-pont, de az aranyat ép úgy detronizálni lehet, mint ahogy a fontot lehetett.

A legnagyobb baj a fontbálságban, hogy az emberek milliói elvesztették azt a hitüket, hogy van valami, van egy fix-

pont, amelyre építeni, kalkulálni, kombinálni és variálni lehet. Ez a legnagyobb baj és nem az, hogy ki mennyit keres, vagy veszít most a fonton. Hogy veszít az, akinek fontja van és keres az, akinek nincs. És nem fontos az sem, hogy az angol birodalom és a vele érdekközösségben álló államok, hogyan fognak kilábalni abból az összeomlásból és káosz-ból, amit a fontbálsány bukása zúdított rájuk.

Nem a dologi része a nagy tragédiája ennek az egész font-komplexumnak, hanem az erkölcsi. Az, hogy az emberekben megrendült a bizalom. Nincsen többé

fix-pont, az egyszeregy is labilissá vált, — nincsen mihez mérni az értéket. Semmi sem biztos már. Ha lefekszem azzal a boldogító érzéssel, hogy van x. lejem a bankban, amelyért holnap házat, ruhát, ékszert, vagy kenyeret veszek, mire felébredtem, megjelent a „szükségrendelet” s hiába megyek a bankba a pénzemért, nem kapom vissza, egy bölcs kormányintézkedés eltűnt a pénzem élvezetétől, nem rendelkezhetem többé szabadon fellettem. Vagy lefekszem azzal a tudattal, hogy van x. összegű lejem, ezért kapok z. összegű frankot, dinárt, pengőt és — mire felébredtem, kitűnik, hogy egész számításom homokra épült, mert x. összegű lejemért kevesebbet kapok, mint a mennyire számítottam!

Hogy a megrendült hitünk és bizalmunk valahogy maradék nélkül helyreálljon, valami új értékalapra volna szükség. Talán valami munkaérték-félére, a

mikor azt mondom, hogy hat lőerő egyenlő egy rend ruha értékével, vagy amikor egy tégláért annyi kenyeret kapok, a mennyi a téglát kilogrammos súlya.

Persze ez nagyon is komplikált számítás, volna ahhoz, hogy népszerűvé is válhasson. De fix-pont nélkül nemcsak a csillagászati számítások mondanak csődöt, hanem az élet minden vonalán a kalkulációk is. Találunk-e vajon a megbillent aranyfont utáni káoszban egy új fix-pontot, amelyre úgy építhetünk, úgy számíthatunk, szorozhatunk, osztathatunk, összeadhatunk és kivonhatunk, mint az egyszeregyre?

Arhimédész nyomában járunk, aki már kétezer évvel ezelőtt kereste a fix-pontot a földtekén, hogy kiforgassa a világot a sarkából!

Mikor jön a megnyugvás?

Hova lett az emberi értelem, mint a legerősebb fix-pont?

A lej stabil marad

— állapította meg a minisztertanács

A bukaresti tőzsdét nem zárják be, de a fontot egyelőre nem jegyzik

A kormány megtette a szükséges lépéseket és óvintézkedéseket

Csendesen zajlik a fontválság

Bukarest, szeptember 23.

A román kormány a tegnapi nap folyamán megtette a szükséges intézkedéseket a nemzetközi pénzügyi piacokon uralkodó fontválság hatásainak kivédésére és ellensúlyozására. Kedden délután Jorga miniszterelnök vezetésével a minisztertanács volt, amelyen a kormány tanulmányozta a belföldi pénzügyi helyzetét az angol valuta aláértékelése után. A minisztertanács Argetoianu pénzügyminiszter beszámolt az utolsó két nap eseményeiről és rámutatott arra, hogy

a Nemzeti Bank aranyfedezete jóval fölötte áll a stabilizációs szerződésben előírt törvényes aranyfedezeten és így a lej stabilitása minden eshetőség mellett is biztosított van.

A minisztertanács megállapította még, hogy a belföldi piac nyugodt és semmiféle aggodalomra nincs ok.

Kedden a késő esti órákban a bukaresti tőzsde vezetősége ülést tartott a fővárosi nagybankok vezetőinek bevonásával. A tőzsde vezetősége megállapította, hogy az angol font válsága semmi különösebb következménnyel nem járt a bukaresti tőzsdére és ezért semmi ok sincs arra, hogy a külföldi tőzsdék példájára a bukaresti tőzsdét is bezárják. Tekintve azonban, hogy a világtőzsdéken még mindig nem alakult ki az angol pénz árfolyama, a tőzsde vezetősége elhatározta, hogy a fix kurszus kibontakozásáig a bukaresti tőzsdén nem jegyzik a fontot, hogy ezáltal megakadályozzák a spekulációt és a bizonytalanságot. Tegnap a többi valutákat sem jegyezték, hanem a kötéseknek a szombati kurzust vették alapul. Font sterlingben még mindig teljes mértékben szünetelnek az eladások és üzemeltetések.

A bukaresti tőzsdén még mindig tart az állampapírok esése. Ezek a tőzsdéi értékek április 22-től a mai napig a következő áremorzsólódáson mentek keresztül:

A 4 százalékos 1922-es külföldi kölcsön 71 és fél-ről 57 és félre esett, a Renta Consolidarii 4 százalékos ugyanazon idő-

leforgása alatt 42-ről 29-re zuhant alá, az 1929-es kibocsátású 7 százalékos stabilizációs kötvény 77 és félről 58-ra esett, míg a februárban kibocsátott újjáépítési kölcsönkötvény több mint tíz pontos áremorzsólódást szenvedett.

Miért esnek a román papírok?

Most már megállapított tény, hogy a román állampapírok nagymértű esésének egyik főoka az a híradat, amely Románia moratóriumtervét dobta ki az európai köztudatba. Másrészt pedig a stabilizációban részt vevő Kreuger és Toll svéd gyufatröszt manővereinek minősítik az árzuhanást. A stabilizációs szerződés értelmében ugyanis a svéd államfinanszírozó trösztnek 1932 március 23-ig kötelessége lett volna a birtokában levő román állampapírokat blokálva tartani. Ezzel szemben a svéd tröszt a szerződés ellenére az elmúlt hetekben nagymennyiségű papírokkal árasztotta el a nemzetközi tőzsdéket, ami nyilvánvalóan a román állampapírok leértékelődését vonta maga után.

Valószínű, hogy az eljárás miatt konfliktus fog kitörni a román állam és a svéd gyufatröszt között.

A fővárosi nagybankok állandó összeköttetésben állanak a külföldi pénzintézetekkel. Déli félegykor távirat érke-

zett Bukarestbe, hogy a párisi tőzsdén a font árfolyama tartott, de sehol sincs kialakulva biztos kurzus, mert a tőzsdék nagyrésze nem dolgozott. Később az árfolyamok gyengültek. A párisi tőzsdén a font árfolyama a délelőtti 110-ről 105.25-re, majd 104-re hanyatlott alá. A késő esti órákban újból 110-es kurzusról érkezett jelentés az egyik bukaresti nagybankhoz. A zürichi tőzsdén tegnap nem jegyezték a fontot.

A font esése és a gabonakivitel

Mint jelentettük, a font árfolyamának letörése súlyos komplikációkat idézett elő a gabonakivitelben. A nagy bukaresti gabonaexport cégek a mai nap folyamán érintkezésbe léptek a külföldi világcégekkel és értesítették őket, hogy minden nemű eladást beszüntetnek addig, amíg kötéseiket más valutára át nem módosítják. Valószínű, hogy a gabonakivitel valutaalapegységéül a legbiztosabb árfolyamu holland forintot fogják választani a gabonaexport-cégek.

A Nemzeti Bank ma délelőtt értesítette a bankokat, és a gabonaexport-cégeket, hogy minden akadály nélkül teljesíti devizaigényeit úgy, hogy Bukarestben a devizakifizetések egy pillanatig sem szenvedtek késést, vagy akadályt.

A bukaresti tőzsdén a dollár 3 pontos emelkedéssel elérte a 173-as kurzust. A francia frankot 6.83—6.88-as kurzuson jegyezték, fontot pedig 755 lejért kínáltak eladásra.

A mai árfolyamok:

A bukaresti tőzsde szerdai élete erősen lanya volt. A külföldi valutákat erősen kínálták, vásárlás azonban alig történt. A kialakult árfolyamok a következők:

Francia frank 6.60, dollár 168, olasz lira 8.80, svájci frank 32.90, belga frank 23.46, cseh korona 4.99 és fél, osztrák schilling 23.69, német márka 39.90.

Az angol fontot 750—800 árfolyamon kínálták, de vásárlás egyáltalában nem történt. Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.

A font-krízis és a világpiac

London, szeptember 23.

A font értékcsökkenésével kapcsolatos legújabb külföldi hírek a nyugalom viszonylagos helyreállításáról számolnak be egyrészt, míg másrészt olyan jelentések is érkeznek, amelyekből az vehető ki, hogy az európai pénzpiac várakozásait riasztó megingása újabb országokat kényszerít a legmesszebbmenő óvintézkedésekre.

Az ülésező Népszövetséghez például kedden este érkeztek meg az első hivatalos értesítések arról, hogy a londoni események következtében és az angol kormány mintájára

Svédország, Görögország és Olaszország is beszüntették az aranyparitásos fizetést, hogy meglevő aranytartalékaikat megkíméljék a gyors leolvadástól.

Ezzel egyidejűleg Prága azt jelentette, hogy a csehszlovák Nemzeti Bank a lezárási kamatlatát hetedféltre, a lombard kamatlatát pedig nyolcadféltre emelte fel.

A magyar nemzeti Bank kedden beszüntette a font jegyzését a világpiaci ingadozásért és átmenetileg fontban semmiféle üzletet nem köt.

Ezekkel a hírekkel szemben, amelyek azt mutatják, hogy az aggodalom még mindig nem ült el egészen, sőt néhol súlyosabb természetű következményei is vannak, az éjjeli távirati jelentések arról számolnak be, hogy Európa nyugati részén normalizálódni kezd a helyzet. Az éjjeli órákban például a Magyar Távirati Iroda hivatalosan továbbította a londoni jelentést, amely szerint a londoni értéktőzsdét rendszeresen megnyitják. Az amszterdami tőzsde már kedden is dolgozott és forgalma a rendes méreteket nem haladta túl. Mindössze a font jegyzésétől tartózkodnak. A párisi tőzsdén azonban kedden már hivatalosan is jegyezték a fontot, amelynek árfolyama 104.25 és 105 között ingadozott, ami néhány pontnyi javulást jelent. Párisban a hangulatot rendkívül kedvezően befolyásolta az a hír, hogy Amerika a legnagyobb bizalommal kíséri az angliai fejleményeket.

Londonban Snowden, pénzügyminiszter újabb rendszabályokat léptetett életbe. Többek között rendkívül megzigorította a valutavásárlást, Angol alattvalóknak, vagy Angliában lakó személyeknek csupán a rendes kereskedelmi szükségletek fedezésére, a szeptember 21. előtt kötött szerződések teljesítésére és végül ellenőrizhetően észszerű utazási, vagy személyi szükségletek kiegészítésére szabad idegen valutát venni, vagy ebből a célból fontot átutalni.

A zúgforgalomban az árak estek. Valószínűleg tartják, hogy a szerdán reggel megnyitott tőzsdék bizottságai az egyes értékpapírok árát minimálni fogják. A Press Association szerint a kor-

mány az élelmiszerdrágulás megakadályozása érdekében árszabályozó rendelkezéseket bocsát ki. A bankok üzletmenete egyébként külsőleg egészen csendes.

A déli vaspályatársaság, valamint az utazási irodák a külföldi utirányok és körutazások árát a font értékének hullámlása miatt jelenleg 20 százalékkal emelték. Az arany névleges értéke ked-

Legújabb jelentések

A legújabb londoni jelentések a font-esés körüli politikai harcokra világítanak rá. A konzervatív párt erőteljesen követeli lapjaiban, hogy a kormány mindent kövessen el a font régi aranyértékének helyreállítására. Ezzel szemben az ellenzéki sajtó azt követeli, hogy stabilizálják ugyan a fontot, de ne a régi aranyértékében, hanem jóval alacsonyabban, mert az ország csak így kerülheti el a nehezebb megpróbáltatásokat. Az ellenzéki sajtó követeli a választások lefolytatását is, hogy az új parlament dönthessen végre a védővámok kérdésében.

A tőzsde megnyitását általában nagyon kedvezőtlenül fogadták. Pénzügyi körökben ugyanis attól tartanak, hogy a font eddigi 11.5 százalékos lemorzsolódása 25 százalékig mehet, amely a belföldi piacot is katasztrófálisan megrázhhatja. Az élelmiszerek már is drágulási tendenciát vetnek föl, bár a kormány óvintézkedéseket tesz.

A bankokat a betétesek egyre nagyobb tömegekben keresik föl. Egyelőre a betéteseket kifizetik, de kormányminiszterekre mindenkiöt nyilatkozatot vesznek, hogy a fölvetett pénz nem használják fel a kormány szükségintézkedéseinek megkerülésére. Az idegen valuták vásárlását erősen korlátozták.

Baldwin, az alsóház keddi ülésén követelte, hogy a kormány pontos statisztikát hozzon nyilvánosságra az állam tartozásairól és követeléseiről annak a dokumentálására, hogy Anglia még sem áll annyira rosszul, ahogyan külföldön híre terjedt.

MacDonald egészségügyi állapota annyira gyengült, hogy el kellett hagynia Londont.

A párisi sajtó erősen követeli a font új, alacsonyabb kurzuson való stabilizációját, amelyhez sürgeti a francia kormány messzeemenő segítségét is. Egyébként tartani lehet attól, — mondja a francia sajtó —, hogy a fontérték további ingadozása szükségessé teszi a nemzetközi pénzügyilek és az egész jóvátétel sürgős revízióját.

A brazil kormány az eddigi angol font valutát dollárra cserélte át.

Milánóban a fontkinálat óriási mérete-

den Londonban 99.7 volt.

Budapesti jelentések szerint kedden délelőtt ott hírek terjedtek el, amelyek szerint a Nemzeti Bank a napokban külföldi tőzsdéket fog megállapítani a pengő és az aranypengő értéke között. Ezeket a híreszteléseket a Magyar Távirati Iroda hivatalos felhatalmazásra alaptalanoknak jelenti ki.

ket öltött, ami azzal magyarázható, hogy az olasz kereskedők nagyrésztben fontban bonyolították le külföldi üzleteiket. Most valamennyien szabadulni akartak fontkésztőlük. Ennek következtében a dollár 21 lírával emelkedett.

Új nyomok a bia-torbágyi nyomozásban

Terhelő adatokat találtak Riesen Walter ellen

Budapest, szeptember 23.

A leobeni rendőrség detektívjeitől leartóztatott Riesen Walter német állampolgár ellen a nyomozás legújabb stádiumában igen nagyjelentőségű terhelő adatokat sikerült produkálni. Riesen bevallotta, hogy szeptember 11-én és 12-én a bia-torbágyi merénylet színhelyének közvetlen közelében tartózkodott. Azt azonban tagadta, hogy a borzalmas merényletben bármiféle részessége is lett volna.

A leobeni rendőrség azonban széleskörű nyomozást indított Riesen előéletének tisztázására is. Megállapították, hogy Riesen hosszú ideig együtt élt egy lécsi leánnyal, aki azonban szeptember

12 óta nyomtalanul eltűnt. A rendőrség most azt igyekszik tisztázni, hogy a leánnyal mi történt, mert erős a gyanú arra, hogy Riesen ezért tette el láb alól, mert igen sokat tudott az ő viselt dolgairól.

A bia-torbágyi merénylettel kapcsolatosan új nyomot szolgáltatott a budapesti rendőrfőkapitányság bünyügyi osztálya. Itt tartóztatták le ugyanis Kiszely Lajos magyar vasutast, aki utlevél nélkül szökött át a lengyel határon. A varsói rendőrség jelentésére a budapesti rendőrfőkapitányság intézkedett, hogy Kiszelyt a bia-torbágyi merényletre vonatkozólag is hallgassák ki.

Megkezdte tanácskozásait az országos vendégipari kongresszus

150 delegátus érkezett a brassói értekezletre

Brassó, szeptember 23.

Az erdélyi és bánáti vendéglősök, kávéosok, szállodások, cukrászok, korcsmárosok és egyéb italmérők nyolcadik országos kongresszusa ma délelőtt féltenekettőkor nyílt meg a Kereskedelmi és Iparkamara disztermében.

Brassó már másodikban színhelye a fenti kongresszusnak, amennyiben 1923-ban is itt gyűltek össze az illetékesek, hogy szakmai bajjaikat feltárják és aktuális problémáikat megvitassák.

Az idei kongresszus tárgyszavából — mint egyik utóbbi lapszámunkban is említettük, — kétségtelenül

a szeszmonopólium ügyében való állásfoglalás megtárgyalása emelkedik ki,

de sor kerül a gyűlésen minden kézenfekvő és égető kérdésre is.

A gyűlést, — amelyen mintegy 150-en jelentek meg az ország minden részéből, — Fándrich elnök beszéde nyitotta meg, aki, miután román, magyar és német nyelven köszöntötte a kongresszus résztvevőit, a hatóság képviselőit és a sajtót, felolvasta Károly királyhoz ez alkalomból intézett hódoló táviratának szövegét.

Brassó város részéről Borgovan, a Kereskedelmi és Iparkamara nevében Gologan kamarai főtitkár, a munkaügyi minisztérium képviselőjeként pedig Muntean munkaügyi inspektor szólaltak fel.

Szabó Béni képviselő után Dobrescu a bukaresti vendéglősök szövetkezetének elnöke, majd Ciculescu, a kereskedők szindikátusának elnöke, emelkedtek szólásra.

Mint hogy a délelőtti jobbadán formások zajlottak le, délután 4 órakor, — a tárgyszavhoz igazodva, — a főtitkári expozéval folytatják a gyűlést. Öt órakor szövetségi közgyűlés lesz.

A mai gyűlést tegnap este ismerkedési estély előzte meg. A gyűlés délelőtti részének lezajlása után, a kongresszus résztvevői csoportfelvételt készítettek magukról a Kereskedelmi és Iparkamara bejáratánál.

Megnyílt! Új szálloda!

NEW-YORK

BUKAREST. CALEA GRIVITEI 143.
(a Gara de Nord mellett)

Egyágyas szobák 80—90 lejig, kétágyas szobák 110—120 lejig. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás

A tisztviselő és utazó uraknak kedvezmény.

DIVAT

Levél az új kalapról

Ezt a kalapot feltenni kell tudni. Igaz, minden kalapot. De ezt különösen. Nem elég a néhány órai gyakorlat a tükör előtt. Ez még nem minden. Az új kalapot viselni kell tudni. Az új kalap a fej legtehetősebb ül. Magyarul úgy mondhatnánk: a „fejed bubján”, de annak is csak a felén. Tehát nemcsak úgy kell feltenni, hogy valamiképpen csinos legyen, hanem, hogy egyáltalán megmaradjon a fejeden. Aztán ha pillanatra még nem esik le, azért ne bizzad el magad, mert egy óvatlan mozdulat s már is egyensúlyát veszti a kis alkotmány. Épp ezért néha egy selyemszalaggal van meg erősítve némelyik, a legkacsiásabb, legjobban félrekapott.

Megjött

Pithya

PSYCHO GRAPHOLOGUS,

aki kézírásból mindent megmond és mindenben segít. — Fogad 11—1 és 4—7 között Kórház-utca 49. szám alatt.

Aztán még egy dolgot kell megtanulni. Ha az ember azelőtt kalapját meg akarja igazítani, egy önkéntelen mozdulattal simította hátra. Ezt a mozdulatot se volt könnyű megszokni. De megszoktuk, hogy a homlok szabad legyen vagy „nyílt”, a hogy mondták. A kalapot, vagy helyesebben a kis sapkát, hátra kellett simítani. Az új kalapot, vagy sapkát meg ép ellenkezőleg, előre kell simítani. Egyszerűen hátulról előre, aztán jó mélyen a jobb szemre igazítani. A fej hátsó balrészéből minél több maradjon szabadon.

Már látom is magam előtt, amint állsz a tükör előtt s a balkönyököd magasra emelve, kezded fejéled masszírozod a kalapodat enyhén föl a balkoponyáról a jobbszem fölé, ugyanakkor jobbkezreddel simitod, húzod, tolod, próbálgatva az egyensúlyt. Majd, mikor kalapod elfoglalta jobbszem helyét, fejed tetején, anélkül, hogy leesett volna, karjaid leeresztve, megállsz, megcsodálsd s megállapítod, hogy kalap ilyen jól nem állt.

Az új kalap anyaga filc és bársony. A legkülönbözőbb változatban.

Formáját tekintve, igen sokféle. Vannak kicsi, kerekfejú kalapok, melyeknek karimája vagy kétujjnyi keskeny, merev rohamsisakhoz hasonlítana, ha jobboldalról egy óriási struccotoll nem lógna le mélyen, átélve hátul a tarkót, hozzásimulva a balvállhoz.

Ugyanez a kerekfejú kalap fölül lakozott, alul matt filcből készített, de puha, kissé lebegő karimával s keskeny szalaggal inkább angolok, sportszerű délelőtti ruhákhoz használatos.

Aztán vannak karimánélküli, egészen puha bársonykalapok, illetve sapkák, me-

lyek szinte összehajthatók s ha szabad élni a hasonlattal, a nagypapa hálósipkájához állnak közel leginkább. Különbözní abban különböznek, hogy csak a fej egyik felét melegeit. Elöl esetleg kis tollbokrétá díszíti őket.

A vadászkalapok is divatba jöttek, nem egészen úgy, ahogyan régen hordták őket, hanem mintegy kipoentirozva. Hátul még jobban felhajtoa, elől még jobban lehajtoa. Kunkorodó kis zergetollal megtűzve.

Jönnek aztán a háromszögletű kis csákok, ezeket is magasan feltolva, illetőleg mélyen lehúzva hordják. Legfontosabb arra ügyelni, hogy a csucs ne essen elől a homlok közepére. Irány mindig a jobbszem.

Vannak aztán széles karimájú, lebegőszélű filckalapok, melyeknek karimája mintegy glória veszi körül a balprofilt.

A kalapok disze leggyakrabban toll. Szárnyak jobboldalt feltűzve, vagy elől a la Mercur. A struccotoll vagy plöröz inkább mélyen a nyakra lóg a kalap alsó széléről. De alkalmaznak apró virágcsokrokat a kalap elején, vagy a bal alsó szélén.

A félhosszu hullámos hajtincsek fontos kiegészítőeszei az új kalapnak.

Az új kalapoknak sok ellensége van és sok lelkes híve. Mint mindennek, ami új és divat. Az új kalapdivat ellenségei elfelejtik, hogy a legutoljára viselt darabjaikat is ép ily ellenségesen fogadták s csak akkor kezdtek ragaszkodni hozzá, mikor egyszerre ráeszméltek, hogy ki ment a divatból, le kell vetni. Hívei pedig a megelőző divatot is ép ily lelkesen fogadták. De mindegy, ki mit mond, mindenki viselni fogja.

Minden szabónak nélkülözhetetlen segédeszköze a „VESTIS” mintakártya!

**Hamangiu
igazságügy-
miniszter
és a kártázó
bírák**

Bukarest, szeptember 23.

Hamangiu igazságügyminiszter legutóbbi körlevelében tiltotta meg a táblabíráknak, hogy kártázzanak. A miniszter a hivatalos lapban megjelent utasítását nem tartotta csak egy pusztán elegendőnek és hosszú indoklásban fejtette ki, hogy miért volt szükség a feltűnést keltő intézkedésre.

Nem lehet a jog és igazság puritán öre, — fejtette ki — az a bíró, aki későn kel, vagy álmosan és gyűrötten ül székébe az elmúlt éjszaka nehezen továbbtűnő izgalmaival, amikor váltakozó esélyekkel hajszolta a szerencsét. S rögtön ítélkezés után siet a klubjába, hogy játékszenvedélyének áldozhasson.

A figyelemreméltó rendelet bizonyára megszívlelésre talált az illetékeseknél, a kiket érintett, bár elgátlolhatók sokan olyanok, akiket Hamangiu miniszter megrajzolt. Talán Bukarestben akadhatott néhány híres kártázó, akiket meg kellett fékezni, de a táblabírák többsége hivatala magaslátán őrzi azt a méltóságot, amire rangja és küldetése kötelezi. A táblabírák tehát eléggé rossz néven vették az igazságügyminiszter első számú körlevelét is, amely alkalmas arra, hogy úgy tűnse fel a román bíróságon, mint akinek a körében egy elhanyagolt kártvájáték, hogy már ilyen szigorú szankciókra van szükség. Ugyanis az igazságügyminiszter igazságtalan rendelete súlyos pénzbírságokat ír elő és visszaeső „bűnösöknél” felfüggesztést helyez kilátásba.

Hamangiu miniszter még a rigorózus körrendeletet sem találta elégségesnek és most

magánleveleket küldött szét az egész országba, amelyben ismételt eltiltja bírót a kártya metéltétől.

Hamangiu aggályai indokolatlanok, de úgy látszik Justícia reszortjában nincs fogasabb jogikérdés, ami a minisztert foglalkoztathatná, mint a pikász és a zöldasztal.

A csiki nyugdíjasok is hiába járnak a pénzükért

Csikszereda, szeptember 23.

Beszédesebb helyzetjelentést a nyugdíjfrontról valóban alig képzelhetnénk el az alábbiak.

Néhány nappal ezelőtt a csikszeredai pénzügyigazgató nyilatkozott az egyik helyi lapnak, hogy huszadika után a pénzügyigazgatóság ki fogja fizetni először azokat a nyugdíjasokat akik már régóta várnak s aztán a többiek is, mert ezentul rendes lesz a nyugdíjuk kifizetése. A biztató nyilatkozatok nyomán szeptember 22-én Csikmegye minden falujából begyűlték a nyugdíjasok. Több, mint 100 ember helyezkedett el már a kora reggeli órákban a pénzügyigazgatóság előtt. Legnagyobb részük már 3-4 hónapja várja a nyugdíját. A tömeg természetesen nem volt siri csendben. Száznál több ember beszélgetése még akkor is zugás, ha nem a harag és elkeseredés fűti őket, hanem a remény szelid öröme, hogy: na, most végre mégis kapunk valamit.

A zaj felriasztotta a pénzügyigazgatót. Kinézett az ablakon s elcsodálkozott: mit keresnek ezek itt. Kiküldte a szolgát, hogy érdeklődjék: miért ez ünneplő sokaság? A szolga visszajött s jelentette: „Nyugdíjasok ezek, akik a pénzükért jöttek”.

A magyarázat váratlanul és lesújtóan hatott. Honnan fizessen, ha nincs miből? Kiizente a szolgájával, hogy nem tud fizetni, mert se utalvány, se pénz nem jött. Oszoljanak szét békével. A nyugdíjasok azonban nem akartak szétszórni. Erre újból kiizent a pénzügyigazgató:

— Ha estig állanak ott, estig nem mozdul ki a lakásból. Nem tehet róla, nem tud fizetni!

A nyugdíjasoknak nem volt nagy kedvük a pénzügyigazgató blokádmozgására. Küldöttseget választottak ki, neyven tagut s felküldték a prefektushoz. A prefektus csak ennyit mondhatott nekik: Pár nappal ezelőtt Bukarestben volt s akkor személyesen is felhívta a pénzügyminiszterium figyelmét a csiki nyugdíjasok tarthatatlanná szomorú helyzetére. Igéretet kapott. Most táviratozik a gyors intézkedésért... A táviratot a küldöttség szemelattára továbbította.

Az országos bankszervezés jegyében:

Megalakult az erdélyi román bankok szindikátusa

A Nemzeti Bank újabb szindikátus létesítéséről tárgyal az Egyesült Romániai Bankok Szövetségével

Bukarest, szeptember 23.

A Nemzeti Bank igazgatósága ma foglalkozott az Egyesült Romániai Bankok Szövetségének beadványával, amely a szövetség tagjai által alakítandó bank-szindikátus támogatására vonatkozik. Kiriacescu bankkormányzó-helyettes revízió alá vette a betérjesztett tagok névjegyzékét, amelyet rendbenlevőnek talált, de döntés nem történt, mivel a szövetség azt kérte, hogy

a szindikátusba olyan kisbankok is be-
léphessenek, amelyek nem kaptak ed-
dig visszlezámitási hitelt a Nemzeti

Banktól, de helyzetük rendezett.

Az új bankszindikátusnak nyújtandó támogatás arányát a legközelebbi ülésen fogja tárgyalni a Nemzeti Bank igazgatósága.

Itt említjük meg egyébként, hogy a napokban Kolozsvárt gyűlést tartottak az erdélyi román pénzüzetek, amelyen elhatározták, hogy megalakítják az erdélyi román bankok szindikátusát. Ebben az alakulatban csak azok a román pénzüzetek vesznek részt, amelyek a „Solidaritáta”-nak a tagjai. Ennek a szindikátusnak az alakulása ugyancsak a Nemzeti Bank kezdeményezésére történik.

BUKARESTBEN az állítólagos bomba-merénylők

A sziguranca meggyőződése szerint az Aradon elfogott német vándoroknak semmi közük Bia-Torbágyhoz

Bukarest, szeptember 23.

Megirtuk, hogy az aradi rendőrség a bia-torbágyi vasuti merénylet után letartóztatott két fiatal német munkást, akik ulevél nélkül, gyanús körülmények között szöktek át a magyar-román határon. A bukaresti fősziguranca utasítására Valeanu aradi sziguranca-inspektor ma Bukarestbe érkezett a letartóztatott német munkásokkal. A két elfogott német munkás — kihallgatása ma kezdődött meg a fősziguranca. Kihallgatásuk során elmondották, hogy a bia-torbágyi merénylet napján Szegeden voltak és sejtelmük sem volt a merényletről. Idáig végigkalandozták Ausztriát és Magyaror-

szágot, mindenütt könyör-adományokból éltek és most került volna sor Romániára, ha az aradi határrendőrség le nem tartóztatja őket.

A sziguranca vezetősége a két német kihallgatásának eredményét közölte a budapesti rendőrséggel. Információink szerint a bukaresti sziguranca meg van győződve, hogy

az elfogott német munkásoknak semmi részük sem volt a borzalmas vasuti merényletben,

de egyelőre mégis őrizetben tartják őket, míg a budapesti rendőrség válasza meg nem érkezik.

Amerikát bizta meg a népszövetségi tanács a japán—kinai konfliktus elsimításával

Laval amerikai látogatásától nagy eredményeket vár a francia sajtó

Genf, szeptember 23.

Mig a japán csapatok folytatják előrenyomulásukat Mandzsúria földjén és a keletkinai vasut mentén véres ütközetek fejlődtek ki,

a japán—kinai konfliktus ügye odakerült kedden a népszövetségi tanács elnöksége elé is.

A népszövetségi tanács elnöksége tegnap hosszú tárgyalásokat folytatott a japán és kinai delegátusokkal. A megbeszélések azonban nem vezettek eredményre. A genfi jelentések szerint

a népszövetségi tanácsnak az a szándéka, hogy rábírja Japánt a csapatok visszavonására és hogy mindkét kormányt rábírja a hadműveletek beszüntetésére.

A konfliktus kérdése teljesen megoldatlan állapotban került a közvetítő tárgyalások levezetése után a népszövetségi tanács ülése elé. Kina delegátusa teljes jóvátételt kért a hadműveletek által okozott károktól, míg Japán kiküldöttje azt bizonyította, hogy a hadműveletek megindításáért teljes mértékben Kínát terheli a felelősség.

Lord Cecil rendkívül nagy feltűnést keltő javaslatot terjesztett be arról, hogy a konfliktus elintézésére a Népszövetség Amerikát kérje fel. Az indítvány azért keltett nagy feltűnést, mert Amerika tudvalevőleg nem tagja a Népszövetségnek.

Lerroux spanyol külügyminiszter, a népszövetségi tanács elnöke azt indítványozta, hogy Japán és Kina ne élezzék ki továbbra az elmérgesedett helyzetet és egymás között vitassák meg a csapatvisszavonások kérdését. Ezenkívül haladéktalanul nyújtsanak át jegyzéket az Unió kormányának az eddig folytatott tárgyalásokról. Kina és Japán delegátusa elvben, a tanács egyhanguan elfogadta Lerroux indítványát s ezzel

formálisan is megbízást adott Ameriká-

nak a japán—kinai konfliktus elsimítására.

LAVAL FRANCIA MINISZTERELNÖKÖT MEGHÍVTAK AMERIKÁBA

Diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett az a hír, hogy az Egyesült Államok kormánya Laval francia miniszterelnököt meghívta Washingtonba. A francia miniszterelnök pénteki ülésén dönt a miniszterelnök amerikai útjáról. A párisi sajtó általában nagy meglepéssel és örömmel üdvözlö a meghívást s a Matin leszögezi, hogy ez az első precedens arra, hogy az Unió kormánya idegen kormányfőt hivatalosan is meghívjon. A látogatás jelentőségét az a körülmény fokozza, hogy jelen pillanatban az egész világ gazdasági egyensúlya felborulás előtt áll. A meghívás egyébként bizonyítéka annak, hogy Amerika a béke legkényesebb problémáinak megoldására a franciákkal való határozott és bizalomtel-

jes együttműködés alapján keres kivezető utakat.

JAPAN ENGEDÉKENY

A legfrissebb jelentések szerint Japán kormánya hivatalosan is kifejezte az engedékenységre való hajlandóságát és ígéretet tett az új csapattestek visszavonására. A japán kormány már jegyzékben közölte is a kínai kormánnyal, hogy a két hatalom együttesen alakítsanak hatos bizottságot a mandzsúriai események kivizsgálására és a konfliktus elsimítására. Kina azonban ezt az ajánlatot azzal az indoklással utasította vissza, hogy a mandzsúriai helyzet már annyira elmérgesedett, hogy a japánok részéről felvetett hatos bizottság munkájával már nem lehetne a kivezető utat megtalálni.

Annak ellenére, hogy a japán kormány elvben késnek mutatkozott az ujonnan elindított csapattestek visszavonására,

Mandzsúriában a hadműveletek változatlan eréllyel folynak tovább.

A japán haderő most már a kelet-kínai vasut egyik fontos állomása, Charbin felé folytatja előrenyomulását. Itt azonban valószínűleg véres harcokra kerül a sor, mert a kínai hadvezetőség elhatározta, hogy Charbinnál ellentámadásba megy át és megkíséreli a japánok feltartóztatását.

A kínai kormánynak egyébként az a meggyőződése, hogy Japán Mandzsúriában 150.000 négyzetkilométeres területet akar fegyveres beavatkozással elfoglalni.

BEAVATKOZNAK AZ OROSZOK

Diplomáciai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a bizalmas megbeszélésnek, amelyet Litvinov orosz külügyi népbiztos és Kina moszkvai követe folytattak. Megbeszéléseikről semmi sem szivárgott nyilvánosságra. Diplomáciai körökben erősen tartja magát az a verzió, hogy a két diplomata megbeszélése mögött a szovjet beavatkozási tervei rejtőznek.

Hivatalosan tanulmányoztatja a kormány az ipar helyzetét

Bukarest, szeptember 23.

Cezár Popescu iparügyi vezérigazgató magához kérte az ország összes iparügyi felügyelőjét, hogy speciális utasításokkal lássa el őket. A vezérigazgató a konferencián kifejtette, hogy a kormány tisztán akarja látni az ipar helyzetét, hogy a szükséges mentési munkálatokat folyamatosan tesse. Az iparügyi felügyelőségek kötelesek a kerületükben lévő ipari vállalatok helyzetét megvizsgálni és a tapasztalatokról úgy a statisztikai, mint az informatív jellegű jelentéseket záros határidőn belül eljuttatni az iparügyi kormányhoz.

A felügyelők a kapott utasítások után azonnal vissza utaztak kerületeikbe.

Jorga újra összeveszett a tanárokkal

Bukarest, szeptember 23.

Ismeretes, hogy hetekig tartó botrány származott abból a konfliktusból, mely Jorga közotkatásügyi miniszter és a tanítók egyesületének vezetősége között felmerült. Úgy látszik, most hasonló botrány készül Jorga és a középiskolai tanárok között. A középiskolai tanárok egyesületének vezetősége nevében Muzicescu és Constantinescu professzorok kihallgatásra jelentkeztek Jorgánál, aki — nem volt hajlandó a tanár-delegációt fogadni. Ezt üzentte ki a kihallgatásra váró delegátusoknak:

— Fegyelmezett és tisztelettudó kollégákat mindig szívesen fogadok, azonban nem vagyok hajlandó szóba állani egy olyan egyesület delegátusaival, ahol engem rágalmaztak és sértettek.

A középiskolai tanárok egyesületének delegátusai a kapott válasz után természetesen eltávoztak a közotkatásügyi minisztériumból és most érdeklődéssel várják Bukarestben, hogy a megsértett professzorok milyen álláspontot foglalnak el Jorgával szemben.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSÓ

SZEPTEMBER 23-ÁTÓL SZERDÁTÓL:

„Farsang tündére“

KÁLMÁN IMRE híres operettje éneklő és beszélő filmváltozatban.

Életkedv, pezsgő vidámság, érdekes cselekmény, gyönyörű magyar zene, humor, szellemesség és csodás felvételek.

A cselekmény érdekes, humorral telt intrika körül folyik, a legmulatságosabb helyzetekkel és finom poétikus jelenetekkel tarkítva.

Főszereplők: a gazdag gróf, a fiatal és egészséges festő, a katonai attasé és a hercegnő.

A kibontakozás: mi lehetne más, mint hogy a fiatal festő a darab végén feleségül veszi a hercegnőt.

A szereposztás: mint minden német filmoperettben, elsőrendű:

Anny Ahlers, Walter Jaussen, Verebes Ernő, Szőke Szakáll.

Aki iól és olcsón akar öltözködni, az kérje szabójánál a „VESTIS“ mintakártyát!

Gőzerővel szervezkedik Románia a világválság ellen

Fővárosi bankvezérek nyilatkozatai az angol valuta letörésének romániai hatásairól — Nincs ok nyugtalanságra — hangzik az egyöntetű válasz — Optimista a pénzügyminiszter — Akik ezres fontokkal a zsebükben pénz nélkül maradtak

Argetoianu nyilatkozata a válságról

Bukarest, szeptember 23.

A világ egyik legerősebb valutájának, az arany értékben stabilizált font világszerte első hírére újból megdöbbent a világgazdaság hatalmas épületvára. A nemzetközi tőzsdék páni hangulatának izzó robajában az első pillanattól mostanáig, amikor még a legteljesebb bizonytalanság homálya borítja a krízis kibontakozását, felcsillant a nagy reményesség: a nemzetközi gazdasági együttműködés szükségessége.

Az együttműködés magasabb eszméjének reményével fogadta a válság híreit a romániai piac is. A kormány és annak élén Argetoianu pénzügyminiszter olyan nagyvonalú program megvalósítását tűzte ki maga elé, amely hivatott lesz vastraverzes védbástyák mögé állítani az ország gazdasági életét az egyre fokozódó európai nehézségekkel szemben.

Az egész vonalon a legelkeseredettebb harc folyik az összeomlás ellen.

A nagyhatalmak gondokkal terhelt sietnek a megrokkantak segítségére, a kisállamok pedig magukra utaltságukban sietnek menteni, ami még nem vesztett el. Sürgős intézkedéseket, amíg még nem késő! Csak riadalomra nincs ok. Romániában minden a normális élet meggyén halad előre és a nemzetközi események nyomozói híreit a legnagyobb nyugodtsággal kell fogadni.

Az angol valuta összeroppanása felé rohanó válságának kirobbanása után huszonnégyórával szakértők, bankvezérek és arrahivatottak véleményei alapján összeállították a romániai helyzet pontos keresztmetszetét.

És az idegesek megnyugtatóra közzöljük az alábbi helyzetképet:

A BUKARESTI TŐZSDÉN

A banknegyedben, akárcsak a németválság kitörésekor, feszült idegesség uralkodik. Mindenki átszellemülten vitatkozik, a tőzsde bejáratát pedig feltűnően nagy számban ellepik az árfolyamok szentjei a „rentierek”. A német krízis alkalmával, amikor a tőke és a hitelélet volt bajban, főleg azok voltak kétségbe esve, akik tőzsdéi értékekkel, bankrészvényekkel és egyéb papirokkal foglalkoztak. Ma a devizőrökök a sor. A pénz értéke forog kockán. Most nem a bankokról volt szó, amelyeket már átrostált az összeomlás malomköve, hanem a bankjegykibocsátó intézetekről, mert azok garantálják a pénzt és annak értéke közvetlen a jegybankokat érinti. Nyilvánvaló, hogy az érdeklődés a Nemzeti Bank részvényeinek árfolyamai felé irányult.

Éktelen üvöltözés a tőzsdén. Mindenki elad. Az emberek ma feltűnően idegesek. Valami nagy dolog van a levegőben. Az állampapírokra rájár a rud. Még mindig esnek. Csak alacsony, 58-as árfolyamot ígérnek értük, holott két héttel ezelőtt még 70-en felül álltak.

Következik a zárás. Felírják az árfolyamokat fekete jelző táblára:

Banca Nationala... 3000... ezen a kurzuson ajánlják. Mindenki meg van rökönyödve. Közben új szám kerül a táblákra... 3200... majd: 3425. Pont. Eddig

Megjött

Pithya

PSYCHO GRAPHOLOGUS,

aki kézírásból mindent megmond és mindenben segít. — Fogad 11-1 és 4-7 között Kórház utca 49. szám alatt.

tart. Ezen a kurzuson zárták ma a Nemzeti Bank részvényeinek árfolyamát. A tőzsde ugylátszik bizalmatlan, mert a Nemzeti Bank részvényeinek normális árfolyama 5000 lej és pénteken is 4800 lejes kurzuson jegyezték.

A legerősebb tőzsdei ügynökök is beismerik, hogy rendkívüli dolgok történnek...

Lezárják az árutőzsde tizletet. Be futnak a devizőrök. Mindenki a font sterlingre kíváncsi. Déli tizenkét órakor táviratok is jelezték, hogy a font árfolyama megint esni kezdett. Páris és New York teljesen aláértékelték a fontot és a szá-

zas mélypontot is kezdi elhagyni. Zuhan lefelé vészesen, összeomlással fenyegetve a világgazdaságot.

Mindenki fontot ajánl, de senki sem vesz. Valósággal elárasztották a piacot. Valaki boldogan meséli: két héttel ezelőtt 2000 dollárt vett és anélkül, hogy megerőltette volna magát, 180 ezer lejt keresett a kurzus-differencián. Mert a míg a font esik, addig a feltűnően nagy kereslet miatt öt ponttal emelkedett a dollár. Nincs mibe fektetni a vagyont és ezért egyetlen menedékvár a dollár.

Boldog idők. Megint felburjánzott a hasznos jelentő spekuláció...

Hajsz a banknegyedben megnyugtató nyilatkozatok után

Az ország eseményeinek ritmusa megint a bukaresti banknegyedben lüktet. A nagy bankok felé fordulnak a tekintetek, amelyek a pénzügyi válság nehéz óráiban vajdasokon mennek keresztül és mindenről legjobban vannak informálva. Az izgalom pillanataiban elindultunk a banknegyedben megnyugtató nyilatkozatok után. Mert a válság nyomán alarmhírek búzbombái robbantak a levegőben. Az első:

A Nemzeti Bank felfüggesztette a devizaforgalmat és csak annak ad valutát, aki igazolja, hogy lejáratát van külföldön.

A hirt le kell kontrollálni. A Banca de Credit Romana-hoz vezet utunk. Ez a hatalmas pénzintézet a fizetéseketlené vált Creditanstalt érdekkörébe tartozott, a bank bukása után pedig angol tőkecsoport kezébe ment át. A Credit Roman-nál

Badulescu helyettes vezérigazgató

fogad és a következőket mondja:

— Kaufmann Oszkár vezérigazgató ur jelenleg külföldön tartózkodik pénzügyi kérdések elintézése miatt. A bank nevében csak ő beszélhet. Nem felek meg a valóságnak, hogy a Nemzeti Bank devizakorlátozó intézkedéseket foganatosított volna.

Ha elmúlik a veszedelem

Új neveket és személyiségeket keresünk fel.

Walten Dickin, a Christovelon Bank vezérigazgatója:

— Véleményem szerint még igen korai jóslásokba bocsátkozni, tekintve, hogy

az angol font krízise még a kezdő kibontakozás stádiumában van.

Ma Bécsen keresztül telefonon beszéltem üzletkörükhöz tartozó londoni nagybancokkal, amelyek reményteljes és megnyugtató információkkal szolgáltak.

A Cityben meg vannak győződve arról, hogy Amerika és Franciaország közbe fognak lépni és olyan anyagi segítséget fognak Angliának nyújtani, amely az angol fontot újra talpraállítja.

— Nincs ok a nyugtalanságra. Az a helyzet, hogy a romániai pénzpiacnak nincsenek külföldi fontkövetelései és ha a mai válság csak az angol pénzegység aláértékeltésében merül ki, úgy a romá-

nai pénzpiacot semmi különösebb megzavarás nem érheti.

KORONOMU, A BUKARESTI TŐZSDE FŐTITKÁRA:

— Hivatásunk az ártalmas spekulációt megakadályozni. A bukaresti tőzsde vezetősége megtette a szükséges intézkedéseket a komplikációk elhárítására. Annnyira Európa közügyéről van szó, hogy a font stabilizálásának helyreállítása biztosra vehető. A bukaresti tőzsde nyilvánvalóan szintén aláértékelt a fontot, amelynek árszűkületét nagyban előmozdította a tulsulyban jelentkező kínálat és a vételkedv teljes megszűnése. — Idegességre azonban nincs ok.

Néhány nevet kiragadtunk a sok közül. Egyesek optimisták, mások pedig a furcsa véletleneket rejtegető inflációs idők felelevenedését látják újjáéledni...

AZ ALBÁN DELEGÁCIÓ „FONTOS” KALANDJA

A külföldi tőzsdék első riasztó hírei akárcsak világszerte, Bukarestben is furcsa kalandokat termeltek ki.

Amióta a font stabilizációs bázisa megintott, a román fővárosban nem lehet fontot beváltani.

Igen sok angol és általában külföldi ke-

rült abba a helyzetbe, hogy százezreket érő fontokkal duzzadó pénztárcákkal, egy lej nélkül állottak Bukarest utcáin.

Igy járt a Bukarestben tartózkodó albán delegáció is, amely tudvalevőleg Achmed Zogu albán király arany kollióját hozta ajándékba Károly királynak. A misszió költségeit, Albánia font sterlingben finanszírozta. A delegáció a tegnap kifogyott pénzből és fontját be akarta váltani lejre. Hiába szaladtak fűhöz-fához, senki sem fogadta el a „drága” pénzt. A kétségbeesett albán delegáció erre Argetoianu pénzügyminiszterhez fordult segítségért, aki

vendéglátói előzékenységgel kölcsönadott annyit, amennyi a delegáció tagjai napi szükségletének ellátásához és az elutazáshoz kellett.

Egy apró intermezzo a dübörgő krízis pergőtüzében.

AHOGYAN A PÉNZÜGYMINISZTER LÁTJA A DOLGOKAT

Miután mindenkit meghallgattunk, eljutottunk a pénzügyminiszterhez is. Argetoianu a belügyminiszteriumban fogadott. Mindent kívülről tud. Beszél az angol válság okairól, majd arra mutat rá, hogy végre komolyan neki kell látni az ország gazdasági életének átszervezéséhez.

A nemzetközi események megmutatták, hogy minden állam külön kell segítsen bajain.

És miközben az angol pénzegység nyomozó válságáról beszélt, ismertetette nagyvonalú terveit:

— A világ összes államainak költségvetései, Franciaországot kivéve, hatalmas deficittel fognak zárulni. Én azonban elhatároztam, hogy a legnagyobb áldozatok árán is rendbehozom az ország szénáját. Az ősz folyamán

olyan intézkedésekkel fogok előjönni, amelyek megszüntetik a bankéletben uralkodó fejtelenséget,

amit az utolsó hónapok világválságai még növeltek. Másodsorban az államháztartást fogom radikálisan egyensúlyba hozni. Az állam havi bevételei a legkedvezőbb esetben 2 milliárdot tesznek ki. Ennek megfelelően az évi költségvetés nem lehet több 24 milliárd lejnél. Ennyi lesz a költségvetés plusz egy milliárd, amit a szeszmonopóliumból fogunk bevételezni. A büdzséből két milliárd speciális célra van előirányozva, úgy, hogy a jövő évi tényleges költségvetés 25 milliárd lej lesz a mostani 32 milliárddal szemben.

— Értékesíteni fogjuk az összes értékesíthető állami javakat és ebből rendezni fogjuk külföldi adósságainkat, amelyek évek óta fizetetlenek. Az ipart tehermentesíteni akarjuk adósságaitól kötvénykibocsátás útján. A kötvények elhelyezése a legjobb mederben halad előre és azok 8 és fél százalékos kamatozásuk lesznek.

Mezőgazdasági téren nem az adósságot, hanem a hitelezőket kell szanálnunk.

Ezért az állam garanciája mellett 8 és fél százalékos kamatozású kötvényeket fognak kibocsátani. A kamatokat az első öt évben az állam fogja fizetni. Ez a kibocsátás lehetővé fogja majd tenni a mezőgazdasági adósságok konvertálását.

Románia tehát szervezkedik a világkrízis ellen. A pénzügyminiszter pedig a fontzuhanás napjaiban optimista...

Seres Miklós

A liberálisok és a szeszmonopólium

Bukarest, szeptember 23.

A tervezett szeszmonopóliummal kapcsolatosan a Duca vezetése alatt álló liberális párt hivatalos kommiunikét adott ki, amelyben leszögezi a maga álláspontját. A liberálispart kijelenti, hogy rajgában egyetért a szeszmonopolizálási tervvel, azonban csak a szeszgyárakban történő szesztermelés monopolizálását tartja szükségesnek, míg az üstökkel gyártott gyümölcspálinkák és párlatok monopolizálását nem tartja keresztülvihetőnek, mivel a monopolisztikus ellenőrzés itt teljesen meddőnek látszik.

— DEMPSEY MILLIÓS DEFICITJE Dempseyt, a néhány évvel ezelőtt nyugatomban vonult boxvilágbajnokot knockoutolták a — hitelezői. Adósságai milliókra rúgnak, ép ezért — ír szereint — újra visszatér pályájára. Ha az ember adósságait végig sorjázgatja ruha előtt, igazán el kell hogy bájuljon. Néhány százezer dollárt vesztett a tőzsdén, néhány százezer a játékbancoknál, Taylor Estelle filmművésznőnek, elvált feleségének pedig a házasság rövid ideje alatt több, mint egymillió dollár értékű ajándékokat adott.

Minden szabónak nélkülözhetetlen segédeszköze a „VESTIS” mintakártya!

Hírek

TOMCSA SÁNDOR:

Portrék 1931-ből

Az az ember, aki a télen meg fog fagyni

Egy kapu alatt találkoztam vele. A hirtelen jött zápor pergője vert be ebbe a fedezékbe, valószínű mindketőnket. De az is lehet, hogy ő itt lakott s én az ő vendégszeretét élveztem. Be volt támaszkodva abba a derékszögbe, amit a fal és a kapu képez. Valósággal be volt költözködve oda. Be volt ragadva oda. Vagy ahogy Remarque mondaná: mintha odaköpték volna. Hónaalá dugott kezekkel mozdatlanul nézte a lábai előtt szétporzó pici esőgránátokat. Csak akkor pillantott fel, mikor a szemközti ház ablakában kigyúlt a fény. Akkor meg azt nézte hosszan.

50-60 év körüli ember lehetett. Rövid, őszülő tuskés haján egy világos folt, afféle „miclispaka”. Arca puffadt és szintén ujjnyi tuskével; két ponol a két szem s szájában, mintha a felhuzott felsőajkát tartó oszlopocskák lennének: két árva szemfog. Vékony sötét kabátján áttűnőznek a csontváz dudorai, melyeket nem puhít le az ing. Kabátja egyik zsebe duzzadt a szilva kék bugyborekától. Világos nadrágja a térdnél durván összevarrva. És meztelán.

Ugy állt ott, most már feltartott fejével, mint ahogy a vakok szoktak. És nem mozdult. Az eső felprekelt a lábaira és nem mozdult. Egy cigarettát nyújtottam feléje. Nem mondhatnám, hogy „rávetette” magát vagy „mohón nyelte a füstöt”. Inkább gépies mozdulatokkal, kimondottan: cigaretta-zott. Azt hiszem, meg sem köszönte. Aztán szóba elegyedtem vele.

Es — bocsássa meg nagyságos asszonyom — csak röviden közlöm:

Ahogy ő mondja, flaszterező volt. Két éve nincs munkája. Hogy miért nincs, nem tudja, nem is érdekli. Iránta. Másfél éve nincs állandó lakása. Tavaly télen egy szalmakazaliban lakott, de a gazda megcsípte és megverte. — Asóval ütött — mondta — és megmutatta jobbkeze három elnyomorodott ujját. — Ó, nyáron könnyű — folytatta — éjjel őrzöm a zöldséget a piacon. És kapok szilvát. — Övegy ember. Az asszony szárazbelegségben halt meg. Hogy mikor, arra már nem emlékszik. — Az orosz foglyok még itt voltak — mondja. Hát persze, hogy ivott. „A” kell a dögös embernek. Most

már egy korty „italt” hánnyik. Volt Kolozsváron a dologházban egy hónapig, aztán elbocsátották. Az irást róla elvesztette. A szakállát egy púpos cigány szokta lenagyi ollóval. Ezért egy lejt kell fizetni...

Nem én mondom, ő mondta, hogy meg fog fagyni. Tudja. Így mondja: elvesz az Isten hidege. Nagyon tárgyilagosan itéli meg a helyzetet. Tavaly már nem adott senki helyet neki s meghalt valami kombinációba vett Szócs Pál is. Végig fog págódni az országúton, vagy egy kerítés mellett dől el, de meg fog fagyni. Ez kétségtelen.

Mit lehet itt tenni?

En ennyit tehetek:

— Halló, Népszövetség! Azonnal megszakítani minden további tárgyalást a vámról, határokról, népekről, valutáról, leszerelésről, a szőrszálak hasogatásának monopolizálásáról és a köldöknevérsről. Másvilágra szóló botrány fenyegeti Földünket: a télen meg fog fagyni egy ember!! Halló, kérjük azonnal intézkedni!

— Időjárásjelentés. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint továbbra is hűvös idő várható megélénkülő szelekkel s különösen délen bőséges esőzésekkel.

— SZÉNGÁZMERGEZÉS PUSZTULT EL KÉT PÉKLEGÉNY. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Csenusa István pékműhelyében dolgozott Ursu Jakab resicai illetőségű segéd és Kohn Bernát szászrégeni pék. Ursu és Kohn arra kérték a pékmestert, hogy engedje meg, aludjanak a műhelyben, ahol meleg van, mint a szobában. Csenusa engedett kérésüknek s nyugodtan lakásába ment. Reggel feltűnt neki, hogy szorgalmas munkái s a szokott időben nem jelennek meg. Hét órákor a műhelybe ment, ahol megdöbbenő felfedezés várt rá. Mindkét alkalma-zottja, eltorzult arccal, holtan feküdt a kemence közelében. — A kiszállott hatósági orvos megállapította, hogy Ursu és Kohn, a pékműhely két alkalmazottja, széngázmergében pusztult el. Elővigyázatlanásgból nem távolították el a kemencében parázsló szén s az abból fejlődött gázok az elzárt helyiségben halálát okozták a két fiatalembernek.

— HAJÓZHATATLANNÁ VÁLT A SZULINAI CSATORNA EGYIK ÁGA. Bukarestből jelentik: Szulinából ideérkező jelentések szerint a Duna-hajózást veszély fenyegeti. A csatorna egyik ága ugyanis két nap óta teljesen hajózhatatlanná vált, a víz sekélyesége folytán. Egy gabonával és egy szénmel megrakott dunai hajó a sekély vízben megfeneklett és csak külső segítséggel lehetett, nagy bajjal kivonszolni azokat. Ha az őszi esőségek nem indulnak meg, úgy a Duna-Delta több ágában megakad a hajóforgalom.

— HAZASSÁG. Klein Piri (Arad) és Neumann Miksa (Fogarás) folyó hó 23-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.) (be)

— A BÁNSÁGI REFORMATUS EGYHÁZMEGYE ÚJ ESPERESE. Temesvárról jelentik: A bánsági református egyházmege közgyűlésén ünnepélyes keretek közt iktatták be hivatalába Szabolcska László református lelkész, a nemrég elhunyt Szabolcska Mihály lelkész és költő fiát esperesi tisztébe. Az új esperest Nemes Elemér igazfalvi lelkész üdvözölte. Szabolcska László válaszában, melynek jellegéje a mindnyájan egymásért és mindnyájan Istenért — volt, kifejtette esperesi programját is. Hangsúlyozta, hogy a hivatalos egyházi ügyeken kívül nagy súlyt helyez az iskolai oktatásra, mert az intenzív felekezeti oktatásban és nevelésben látja a bánsági magyarság nemzeti és kulturális jövője biztosítékát.

— REVOLVERES DRAMAIG VADULT VADHÁZASSÁG. Temesvárról jelentik: Jancsó István 22 éves temesvári hentessegéd néhány hét óta közös háztartásban élt a 24 éves Pangert Juliával. A szerelmes pár közt gyakoriak voltak a féltékenységi jelenetek, melyek ma reggel véres drámában robbantak ki. Heves összeszólalkozás után Jancsó István revolverrel rálőtt Pangert Juliára, majd a saját mellébe lőtt. Az asszony könnyebben sebesült meg, a hentessegédet ellenben súlyos sebbel a kórházba szállították.

— WILD JÓZSEF SZINIGAZGATÓ tudasa címét azonnal Gróf Lászlóval, Bukarestbe.

— A ROMÁN IRODALMI ELŐADÁS, melyet a Brasovul Literar folyóirat szerkesztősége gazdag és érdekes programmal rendez, pénteken, szeptember hó 25-én este 9 órákor lesz a Redoute-mozgóban.

— SPIRITUSSZAL AKARTÁ MEGOLNI MAGÁT BUKARESTBEN EGY ERDÉLYI MAGANTISZTVISELŐ. Bukarestből jelentik: Katz József husz éves magántisztviselő, az Alexandru-Vlahuta 20. szám alatti lakásán öngyilkossági szándékából egy félliter denaturált spirituszt ivott. A kivonult mentők a Filantropia-kórházba szállították az életunt hivatalnokot, aki a kihallgatása során elmondta, hogy már hónapok óta állás nélkül van és ezért akarta megolni magát.

— ALLATVÉDELMI EGYESÜLET ALAKUL BRASSÓBAN. A szükséges megbeszéléseket szerdán, szeptember hó 23-án este 8 órákor tartják meg a „Redoute” étterem külön szobájában. Mindazok, akik mint jövő tagok Herbert tanárnál jelentkeztek, ugyszintén az összes állatbarátok, felkéretnek, hogy az értekezleten teljes számban megjelenjenek. (be)

— EBBEN A TANÉVBEN MEG NEM KÖTELEZŐ AZ ÚJ ISKOLAI EGYENRUHA. Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium rendelete szerint a folyamatban levő iskolai esztendőben a középiskolai diákok nem kötelesek még az új iskolai uniformist viselni. Jorga, a rendelet aláírója, azzal okolja meg ezt az új intézkedést, hogy a mostani súlyos krízisben nem akarja az amúgy is sok anyagi nehézséggel küzdő szülőket arra kényszeríteni, hogy iskolai uniformisokat szerezzenek be diák-gyermekeik számára. A rendelet még előírja, hogy a diákok, ha nem is viselnek uniformist, azonban az iskola számát kötelesek látható módon felvarni a kabátjukra — Ez a rendelet kétségtelenül nagy örömet okozott volna a szülők körében, ha valamivel korábban jelent volna meg, de ma, amikor a legtöbb szülő a szájtól elvont falatok árán is felszerelte már gyermekét, nincs semmi értelme e rendeletnek.

— AZ ELSŐ VIRÁGSZABADALOM. Az Egyesült Államok szabaddalmi hivatala mostanában adta ki az első szabaddalmat, amely új nővény tenyésztője számára biztosít jogvédelmet. A szabaddalmat egy Bosenebrg Henry nevé brunszicki polgár kapta egy általa tenyésztett rózsafajtára. A szabaddalmi okmány szerint ez a rózsza a kuszórózsza egy fajtája, amelynek a szabaddalom azért a tulajdonságáért jár, hogy egész éven át virágzik.

— ISMÉT HARMADIK HÓNAPJA ÉHEZNEK A TEMESVÁRI NYUGDIJASOK. Temesvárról jelentik: A temesvári nyugdíjasok között ismét határtalan és leirhatatlan az elkeseredés, mert a pénzügyigazgatóság már éppen harmadik hónap óta nem fizette ki járandóságait. A temesvári nyugdíjasok, a kik a multban viharos tüntetésekkel tiltakoztak járandóságaik ki nem fizetése miatt, ezúttal újból Demetrescu pénzügyigazgatónál jelentkeztek s tőle azt a felvilágosítást kapták, hogy a pénzügyigazgatóság már ezen a héten megkezdte a nyugdíjak kifizetését. Egyelőre azonban csak 500 lejes nyugdíjösszegek kerülnek kifizetésre. A nyugdíjasok között ez a „megnyugtató” csak újabb elkeseredést okozott s ezért elhatározták, hogy kétségbeesésükben ismét az uralkodóhoz fordulnak segítségért. — A resicai vasművek nyugdíjasai, is kétségbeesett helyzetben vannak. Járandóságaikat már egy hónap óta nem kapták meg. Egy hónap óta nem kaptak munkabért a Resica munkásai sem, ami a hatalmas gyárvidéken újból csak fokozza az általános nyomort és kétségbeesést.

— TRAGIKUS PÁLINKAKÖSTÖLÉS EGY BÁNSÁGI KÖZSÉGBEN. Temesvári tudósítónk jelenti: A Temesvárhoz közel fekvő Rafna község bírja tegnap pálinkát főzött és kóstolóra vendégereget hívott magához. A vendégek között volt Banciu János gazda is, aki vadászatról térvén haza, fegyverét is magával vitte. Pálinkakóstolás közben Banciu összeszólalkozott Ungur József gazdával s dühében előkapva fegyverét, rálőtt Ungurra. A szerencsétlen gazdának szívére talált el a golyó s azonnali halálát okozta. Banciu rémülten menekült el a gyilkosság színhelyéről és az éjszakát az erdőben töltötte. Reggelre azonban megdöbbenve a dolgot és önként jelentkezett a csendőrségen.

— ULTIMATUM A ROMÁN LABDARUGÓSZÖVETSÉGNEK. Budapestről jelentik: A labdarugók szövetsége átiratot intézett a román labdarugók szövetsége elnökéhez, a mely azt az ultimátumot intézi a testvérszervezethez, hogy amennyiben csütörtökig határozott választ nem ad a magyar csapatok kitiltásának visszavonásáról, az október 4-ére kitiltott versenyt nem tarthatják meg. Érdekes, hogy Károly király közbelépésére a román labdarugó szövetség már vissza is vonja a kitiltást, de a határozatot nem juttatták el a magyar labdarugókhoz.

— A PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁGOK ÉS AZ ERCPENZ. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium rendelete folytán az összes pénzügyigazgatóságok kötelesek a náluk esz-

közlendő fizetések 25 százalékát ércpénzben is elfogadni.

— A fehér barátot (Zwei Menschen) a brassói Modern Mozgó világsikerű német éneklő beszélőfilmjét zsúfolt ház nézte végig a tegnapi premieren. Soha ilyen őszinte nagy sikert még film nem aratott. Ez a film szívbemarkoló szerelmi tartalmánál, látványos felvételeinek zseniális rendezésénél fogva, páratlan az új filmprodukciónban. Gustav Fröhlich játéka valósággal frappirozza a közönséget, Sarlote Susa pedig szebb mint valaha. A Modern Mozgó Western gépén fővárosi élvezetben van része a közönségnek. A vidékiek figyelmét ezuttal is felhívjuk a Modern nagy filmremekére.

— A BRASSÓI KATONAI PARANCSSÁG ÉRTESETÉSE. A 89-es gyalogezred parancsnoksága felhívja a figyelmét mindazon autó-, ló- és szekértulajdonosoknak, a kiknek a szeptember és október hónap tartandó hadgyakorlatok időtartalmára tulajdonaikat lerekvírálják, hogy az autókat, lovakat és szekereket nem kell szeptember hó 25-én beszoállatniok, mivel a hadgyakorlatokat elhalasztották.

— AZ ISKOLÁS GYERMEK RÉSZÉRE a csernovici „Trinaco” harisnya- és kötöttáru-gyár legjobban bevezetett gyártmányait hozza: sporthoz és iskolába alkalmas gyermek-patentharisnyait és háromnegyedes zoknijait, minden életkornak megfelelő nagyságokban. A harisnyák színei megfelelnek az iskolákban előírt színeknek. Ha azt akarja, hogy gyermekei az őszi szezonra jól fel legyenek szerelve, kérje csak az elpusztíthatatlan „Trinaco” védjegyű gyermek-patentharisnyáinkat.

— PYTHIA, A HIRNEVES PSYCHOGRAPHOLÓGUS átutaztában brassói ismerősei meghívására rövid tartózkodásra ideérkezett. A nagy tudású, csodálatos tehetséggel grafológus-tanárú Európa fővárosaiban a politikai és gazdasági élet reprezentatívainak írását analizálta és sorsát mondotta meg. Elmult évben Genfben Briand, Henderson és Bethlen István írásainak analizálására kérték fel és megállapításait megdöbbenően igaznak találták. Romániában is hosszabb időt töltött, Bukarestben, Csernovichban, Erdély és Bánát öt legnagyobb városában tartott érdekes, nagyszerű, magas nivóju előadásokat a psycho-graphológia jelentőségéről a modern életben. Pythia itt tartózkodása alatt zártkörű előadást fog tartani „Életsorsok az írásban” címmel. Azokat pedig, akik üzleti, családi, egyéni kérdésben, vagy gyermekük nevelésére, pályaválasztására és jövőjére nézve kéri tanácsát, Kórház-utca 49. szám alatti rendelőjébe fogadjon 11-1-ig és 4-7-ig.

— TÓTH KÁLMÁNT A KURIA ÉLETFOGYITGLANI FEGYHAZRA ÍTELTE. Budapestről jelentik: Tóth Kálmánt, a hírhedt agent provokatort és besugót, akinek feljelentései következtében számos erdélyi magyar polgár szenvedett a hatóságok részéről ártatlanul börtönt és sokan életükkel is fizettek, a magyar hatóságok, miután Románia kitoloncoltatta területéről, annak idején felelősségre vonták büneierért. A törvényszék életfogytiglani fegyházra ítélte, melyet a királyi tábla tizenötövi fegyházra szállított le. Tóth Kálmán ügye ma került a Kuria elé, mely az első bíróság ítéletét, az életfogytiglani fegyházat, hagyta jóvá.

— DR. TOTIS BÉLA, Levelek a fiamhoz. Az ifjuság nemi problémái c. alatt írta meg a mai idők legszenzációsabb és legérdekesebb könyvét. Az orvos, az íróművész minden felkésztültségével, lebilincselő módon tárja elénk az ifjuság nemi problémáinak legtitkosabb, legféltettebb kérdéseit. Szinte kínos őszinteséggel rántja le a leplet azokról a hazug és nap-nap után előforduló problémákról, melyeket szeméremből, szerelemből és felelősségtől való irozástól, vagy az elítélet elől való félelemből nem merünk egymásnak megmondani. Egy kegyetlen reflektor ez a könyv, mely minden sorával, minden szavával önmagunkba és másokba világít. Egy röntgen apparátus ez a könyv, mely átvilágít a testen, a lelken, az agyban, s mintha egy izgalmas filmet néznénk végig, úgy teszi lehetővé, hogy a legkülönbözőbb természeti lényekéket megismerjük. Ára 85 lej, vidékre portóval 95 lej, utánvétellel 105 lej. — Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályában. (be)

Megjött

Pithya

PSYCHO GRAPHOLOGUS,

aki kézírásból mindent megmond és mindenben segít. — Fogad 11-1 és 4-7 között Kórház-utca 49. szám alatt.

Fizessen elő a

BRASSÓI LAPOKRA

hogy mindennap rendszeresen olvashassa az ország legértelmesebb és legjobban szerkesztett napilapját és hogy ne mulasszon el egyetlen folytatást sem

Vécsey Zoltán:

A siró város

című gyönyörű regényéből. Új előfizetők az előfizetési példányunk beindításáig megjelent regényfolytatásokat egyszerre, díjtalanul megkapják.

Aki jól és olcsón akar öltözködni, az kérje szabójától a „VESTIS” mintakártyát!

SEPTEMBER 25.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

5. OLDAL

— AZ ERDŐDI ADÓHIVATAL KASSZÁJÁT NEM TUDTAK FELTÖRNI. Szatmárról jelentik: Erdőd község kasszáját tegnap éjszaka eddig még ismeretlen tettesek megfúrták. Nagyon primitív eszközökkel dolgoztak azonban a kasszafurók és így nem tudták a kasszáját kinyitni és abból a pénzt kirabolni. A nemsikerült kasszafurás után dr. Mircea Augustin ügyvéd irodájába hatoltak be a tettesek és ott fejszével próbálták meg az ügyvéd kasszáját kinyitni. Ez sem sikerült. A csendőrség keresi a tetteseket, akik valószínűleg falubeli emberek lehetnek, akik valószínűleg ember tudhatta, hogy az erdői adóhivatalban ezen a napon éppen nagy mennyiségű pénzt őriztek a kasszában.

— Elkobozták Panait Istrati két könyvét Budapesten. Budapestről jelentik: A budapesti ügyészség rendelkezése a rendőrség elkobozta Panait Istrati két könyvét, a világhírű román írók „A szovjet 131-ben” és a „Helytelen utakon” című műveinek magyar fordításban megjelent kötetét. Az ügyészség indoklása szerint a két könyv több kitételeiben az állam és társadalmi rend felforgatására irányuló vétséget lehet felfedezni. Panait Istrati két könyve a Génus könyvkiadóvállalat kiadásában jelent meg 6600 példányban, de összesen csak néhány száz példányt sikerült felfedezni, mert a többit már szétkapkodták.

— HOLTRA GAZOLT EGY GYERMEKET AZ AUTOMOBIL. Oraviczabányai tudósítónk jelenti: Megrendítő szerencsétlenségnek esett itt áldozatul Gruber János kerékgyártó mester hasonló nevű öt éves fiacskája. A kis fiú az utca egyik oldaláról át akart jutni a másik oldalra, amikor a sarkon robogva kanyarodott be egy Jian Vasilie nevű sofőr által hajtott autó, mely a gyermeket elkapta és maga alá sodorta. A szerencsétlen kis gyermek koponyáját az autó kerekai teljesen összetörték. Még élve vitték be a kórházba, de sérülései olyan súlyosak, hogy életbenmaradásához semmi remény sem fűződik.

— BETÖRŐK MUNKÁJA BANSAGI VÁROSOKBAN. Resiczai tudósítónk jelenti: Stritter Emma resiczai lakónő lakásában betörők jártak, akik nagy mennyiségű alsó és felső ruhaneműt szedtek össze. A betörésből származó holmik egy részét megtalálták a város egyik kanálisában. A rendőrség a tettesek egyikét, Orulescu Natalia csavargónő személyében letartóztatta és átadta az ügyészségnek. Ugyancsak betörést követtek el ismeretlen tettesek Lugoson is, ahol özvegy Pethő Ernőné lakásába átkulcsal behatolva, az egész éléskamráját kifosztották s több, mint ötezer lej értékű élelmiszert zsákmányoltak. A rendőrség erélyesen nyomoz a tettesek után.

Az interimár bizottság és a városi érdek

Városi szerződés — miniszteri parancsszóra

Szakértő mellőzésével kell megkötni a brassói villamosmű szerződését

Brassó, szeptember 25.

Brassó törvényhatósági város lakosságának jólfelfogott érdekében köteleességeknek tartottuk a város ideiglenes vezetőségének felhívni a városi villamosmű ügyében megkötendő szerződés alkalmából azokra a fontos körülményekre, amelyek a város érdekében szempontjából figyelmen kívül nem hagyhatók. Emlékeztetjük az interimár bizottságnak azt is, hogy jogerős tanácsi határozat arra kötelezi a bármikori vezetőséget, hogy a szerződés megkötésekor alkalmazzon speciálisan műszaki és jogi szakértőt, nehogy valamelyes hátrány érhesse a várost. — Értésülésünk szerint az interimár bizottság mindenhez érteni akaró elnöke nem a legszervebben fogadta okoszerű és indokolt figyelmeztetésünket, mert ő úgy képzelte el a dolgot, hogy az ő szakértelme, melyet a finácoknál szerzett, elégséges egy ilyen nagyfontosságú és bonyolult szerződés megkötéséhez is. A jobb belátás mégis keresztülvitte, hogy az interimár bizottság egyik tagja megbízást kapott arra, hogy egy neves szakértővel tárgyaljon, az ellenőrzés vállalásának feltételei felől. Mikor ennek következtében a szakértő kedvező feltételei ismeretessé váltottak, bombaként csapott le az interimár bizottság elnökének az a különös kijelentése, hogy

a kormánytól rendelet érkezett, amelynek értelmében a szakértő mellőzésével a villamosműre vonatkozó szerződés még e hó 24-én úgy, ahogy a társaság előterjesztette, feltétlenül aláírandó.

A városi villamosmű ügyében megkötendő szerződés hosszú időre adja kezébe egy vállalatnak a város és lakossága érdekeit. Ennél a szerződésnél lehetetlen a legmesszebbmenő gondosságot mellőzni. Itt ukázzal intézkedni nem lehet és nem szabad. Nem tudjuk, hogy mint hangzik a kormány állítólagos rendelkezése, de nem tudjuk elhinni, hogy egy hivatala magaslatán álló kormányzati közeg képes legyen ilyen rendelkezés kiadására, akkor, mikor sokkal kisebb ügyekben a legmesszebbmenő óvatosságot és körültekintést írják elő ép kormányzati részről.

De bármiként is álljon a dolog, a város lakossága nem törődhetik bele abba, hogy ezt a nagyjelentőségű szerződést elsielve írják alá és ezáltal hosszú időre megpecsételjék a város fogyasztóközönségének sorsát.

Bár a törvény által a városok részére biztosított autonómia csak árnyéka az igazi autonómiának, de még így sem képzelhető el, hogy városok belügye az érdekelt komoly közreműködésének mellőzésével, ilyen diktatórikusan lenne kezelhető. A város vezetősége felelős minden lépésért és ezért kötelessége az esetleges felsőbb rendelettel szemben, törvényes keretek között, aggodalmát és óhaját kifejezésre juttatni és az esetleg rosszul informált minisztertől a jól informált miniszterhez fordulni, mikor a város husávavágó nagy érdekei sorsa forog kockán. Az interimár bizottság nem hamarkodhatja el ennek a szerződésnek megkötését, hanem kötelessége a szabályszerűen meghozott és jogerőre emelkedett tanács határozat és a józan ész értelmében a kellő óvatosságot alkalmazni, mikor egy olyan természetű okmány megszerkesztéséről van szó, melynek rejtjeibe egy rendes intelligenciájú ember bele nem tekinthet, s melynek elmerlegeléséhez külön szakképzettség és gyakorlat szükséges.

A város lakossága és különösen a fogyasztók tömegei elvárják a város ideiglenes vezetőségétől, hogy úgy sáfárkodjék a hatáskörébe került ügyekben, hogy abból a városra és lakosságára semmi körülmények között hátrány ne származhasson. Ha a lakosság azt fogja tapasztalni, hogy a város lakosságának bizalmával amugy sem kérkedhető interimár bizottság szem elől téveszti a komoly és körültekintő gazdálkodás legelemibb feltételeit, kénytelen lesz a maga részéről felemelni tiltakozó szavát és alkotmányos formák között szorgalmazni a választások kiírását, hogy olyan vezetőség kerüljön a város élére, mely bírja a város lakosságának bizalmát és amelyik respektálja a város lakosságának kívánságát és érdekeit.

— A KARÁNSEBESI HAVASOKBAN MEGINDULT A HAVAZÁS. Karánsebesről jelenti tudósítónk: Az időjárás hirtelen hűvösré fordulásával a karánsebesi havasok vidékén már napokkal ezelőtt megindult a havazás és beállott a tél. A havasi vidék egyes részein, sőt az Al-Duna menti hegységekben is olyan erőteljes volt a havazás, hogy a magasabb fekvésű hegyvidéken vastag hóréteg borította el a földet. — A havasokban a hóesés fokozódó mértékben még egyre tart.

— Serdülő ifjúságnak reggel felkelés. kor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet kell adni, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának fiunknál és leányoknál igen fontos eredményeket köszönhetünk. A gyermek-klinikákban a Ferenc József vizet már a kicsinyek makacs szorulásakor kitűnő sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Hitler mégis beengedték Auszriába. Bécsből jelentik: Ma temették el Bécsben Gelian Raubaldot, Hitler német fajvédő vezér öngyilkos unokahúgát. A temetésen Hitler is megjelent. Beutazását Ausztriába — először meg akarták tiltani, mert Hitler a szövetségi kormány kitiltotta Ausztria területéről. Minthogy a fajvédő vezér arra kötelezte magát, hogy minden politikától tartózkodni fog, a szövetségi kormány a beutazást mégis engedélyezte.

— ELALUDT A PÁLYÁN ÉS LEFEJEZTE A VONAT. Oraviczabányai tudósítónk jelenti: Példa nélkül álló szerencsétlenségnek esett áldozatul az oraviczabányai vasútvonal mentén Hlavathy József 26 éves királykegyei vasúti munkás. Hlavathy a Szurdúk és Füzes közötti vasúti vonalszakasz mentén teljesített szolgálatot, amelyet reggel 3 órakor kellett volna átadnia. Az éjszakai szolgálatban kimerült ember a leváltásra várakozva, leült a vasúti vonal mentén a töltésre, közben azonban elnyomta az álmot és a fáradságot és a szerencsétlen ember alvása közben a sínre hanyatlott. Nem sokkal később robogott el ott az oraviczai személyvonat, amelynek közeledtét azonban a mély álomba merült ember nem vette észre és a vonat átgázolt rajta. A kerek Hlavathy fejét a törzsről a szó szoros értelmében lemetsztették.

— A magyar kormány utépítéssel segít a munkanélküliségen. Budapestről jelentik: A magyar minisztertanács kedden délután tartott ülésén foglalkozott a 35-as bizottság folyó ügyeivel. Foglalkozott a minisztertanács a munkanélküliség kérdésével is és Kenéz Béla kereskedelmi miniszter előterjesztésére elhatározta, hogy az ingyenszínház akció támogatására a kormány utakat fog építtetni. Kenéz miniszter utépítési tervzetét a minisztertanács elfogadta.

— TRAGIKUS GYERMEKHALÁL. Lugosi tudósítónk jelentése: Megrendítő gyermektragédia játszódott le Schellenberg Géza textilgyári szövőmester házában. Schellenberg három éves kis leánya a takaréktűzhelyről magára rántott egy lábas forrált tejet, amely a gyermekeken olyan súlyos égési sebeket okozott, hogy nem lehetett az életnek megmenteni. — Két napi kínlás után kiszenvedett.

DECSEY ZOOLTÁN:

A SIRO VÁROS

— Igen, kimegyetek a városba, régi ismerőseimet látogatom meg. Sokakkal találkoztam már és mind olyan kedvesen hívtak.

— Miért kellett hazudnia? Amikor az utcára ér, még mindig bosszankodik, hogy mennyire zavarba hozta Pattonay kérdése. Mintha gyanakvás lappangott volna a vak hangjában. Igaz lenne, hogy ezeknek a szerencsétleneknek hatodik érzékük van és olvasni tudnak a hangból, a szavakból, ez a lelki szemük befuródik a hangok és szavak mögé és meg találja az igazságot?

— És a hangjából leplezetlen féltékenységg és gyanu áradt ki. Persze, hiszen folyton Sáríkáról érdeklődött. Mindig róla kérdezősködött. Az egyetlen nő volt, aki körülötte forgott, aki sajnálta és foglalkozott vele. Órákosszat olvasott fel neki az újságokból, beszélt a városról, ismerőseiről, és ki tudja, milyen érzelmek támadtak a vaknak szívében? Talán reményeket táplált, talán a beteg önzésével örökre magához akarja látni ezt a virágzó fiatal életet, talán azt akarja a világtalan, hogy Sáríka vezesse a hátralevő életet keresztül, az ő szemén keresztül át lássa a világot. Gazdag, nagyon gazdag, az apjának beláthatatlan földbirtoka van a Bodroghöz és a háború konjunktúrájában eddig is hatalmas vagyona legalább két-szeresére dagadt.

— Szinte haragudott a vak fiura ezért az önző szerelemért. De hát miért bántja őt ez ennyire? Talán maga is szerelmes Sáríkába? Tudj' Isten, soha sem gondolt erre, de most egyszerre úgy érezte, hogy eddig semmi célja nem volt életének és ha majd le fog szerelni, megint csak árván, egyedül áll majd a világban. Talán

olyan helyre sodródik majd, ahol vadidegen emberek között kell új életet kezdenie. Nem volna-e sokkal jobb, ha ebben a városban verhetne gyökeret, a hová gyermekkorának sok-sok színes emléke és szüleinek sirhantja köti? És Sáríka olyan lány, aki mellett érdemes az életet eltölteni. Házias, gyöngéd szívű, egyáltalán nem modern nevelésű, egész biztosan nagyszerű háziasszony és gondos anya válik belőle.

— Ilyen gondolatok jártak a fejében, a mig kijutott a városból a Csermelyvölgyi utra, amely jegenyefasorban kanyarog a közeli hegytömb lábához. Akik a tiszta, szabad levegőt szerették, olcsó telekhez akartak hozzájutni, itt vetették meg családi otthonuk alapját. Az elmúlt évek alatt népes tisztviselőtelep nőtt ki a földből és az egyik esinos, villaszerű épület volt a Borszék-ház. Borszék bácsi már négy évtizede szolgálja a várost hűséggel és becsülettel és a félretett koronákból lassan-lassan annyi gyűlt össze, hogy meg lehetett építeni ezt a kedves otthonot, a késő öregség, a nyugalom kereső évek derűs hajlékát.

— Pista igen jól érezte magát közöttük. Szerény kis úszonna volt és kedves, meghitt hangulat. Borszék bácsi légvára-kat építgetett, hogy ha majd eljön a közeli, győzelmes béke és hadikölcsönbe fektetett vagyonkáját nagyobb nyereséggel kapja vissza, megvásárolja a szőlőt is, amely a villa felett egy közhajtatásra fekszik és minden, minden az egyetlen gyermeké, Sáríkáé lesz. A néni jelentős pillantást vetett Pistára, a mit nem is lehetett félremagyarázni. — Csak egy zavarta meg a délután meghitt örömet, az öregnek nem izlett egészen jól a pipa, mintha láz bízsergetné a tag-

5

jait. De azért fél hat óra tájban szedelőzködni kezdett.

— Hát nekem most már mennem kell, gyermekeim, hat órakor kezdődik a közgyűlés, nem mulaszthatom el, mert fontos referátumot kell tennem. Pedig, Isten igitse, nem jól érzem magam és nagyon szívesen maradnék itthon.

— A fehérhaju Borszék mama nagy aggodalommal forgolódott ura körül és váltig marasztalgatta.

— Nem dül össze a városháza, ha te egyszer nem mégy el a közgyűlésre. Beteg vagy, bujj az ágyba, főzők neked herbateát.

De minden rábeszélés hiábavaló volt. Borszék bácsi akkor is elment volna a közgyűlésre, ha vasvillák hullanak az égből. Az öreget gondosan felpakkolták, meleg szövetet húztak a mellénye fölé, mert ezek a ravasz őszi napok a legveszedelmesebbek.

— Ha megengedi, Sándor bátyám, én is magával megyek. Érdekel a közgyűlés — ajánlkozott Pista.

— Tényleg, kíváncsi volt a tanácskozárra. Miről tárgyalhatnak a város urai, hogyan intézhetik a kis közösség sorsát, amikor az egész emberiséget hátrára kapta a háború örvény és beláthatatlan mélységek felé sodorja.

— Így hát Pista és Sáríka elkisérték az öreget.

— Korán érkeztek. A közgyűlési teremben még csak kevesen lézengtek. Az üttöt kopott falon a nagyságos fejedelem lovasképe diszelgett a polgármesteri pódium felett, a másik oldalról Kossuth és Deák Ferenc néztek vele szembe. A mult századnak ez a két nagy alakja barátságosan megfért egymás mellett a falon, de szellemük két táborra bontotta azokat, akik a képek tövében a város ügyeiről tanácskoztak. A negyvennyolc és a hatvanhat nemcsak az országos politikának volt a választóvize, hanem az egész magyar közéletet két táborra bontotta és ez az örök ellentét még most is élt és hatékony volt, amikor a háború mindent lidércszárnyai alá szorított és csukaszür-

kévé uniformizálta a lövészárkok vonta határok között az egész életet.

— A városatyák lassan elhelyezkedtek és Pista gondosan megfigyelt minden arcot. A legtöbbre emlékezett, a régi patriciusok ivadékaik ezek, akik évszázados joggal intézik a város sorsát és akik úkapjuk széken ülnek most. Csak nagyon kevés az új ember, a virilisak közül néhány, de már őket is átgúrta a tisztes falak között terjedő hagyomány és mint az új polgári dinasztiák magvető vesznek részt a város ügyeinek intézésében.

— A polgármester cseppettyűje megindította a tanácskozást. Sorra kerülnek a városnak, ennek a nagy családnak, apróeseprő és nagy háztartási gondjai. Közledik a tél, az ötödik háborús tél és ha már az eddigiek is súlyosak voltak, a mostani elviselhetetlenné tetszik. A nyomor nemcsak a külvárosokat öntötte el, de kikezde a belváros patinás épületeit is, ezernyi rimánkodó irás gyűlt össze a referensek kezén és a nagy szegénységben eltűnedezték az osztálykülönbség éles kontúrjai. Minden méltányos kérés meghallgatásra talált, nagyobb méretű inszégakció tervei bontakoztak ki, sokat vitáztak róla, hogyan lehet a város élemezését a télre biztosítani.

Távolléttel tündökölni!

Itt azonban előzőleg Gillette-pengének kellett működnie, hogy az arc, áll és nyak a szakállszőr teljes távollétével tündököljön. Jól borotválva — gilletteirozva!

Vegye az igazit....!

TRADE MARK Gillette

AZ ÚJ DENGÉ villámgyorsan és csodásan borotvál! Beillik minden Gillette-készülékbe, régi és új típusokba.

Legelőnyösebben a „VESTIS” szövetmintakártyából lehet öltözködni!

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca SEPTEMBER 25.

ARGETOIANUNÁL,

akit
az Uristen tart kormányon

Bukarest, szeptember 23.

Ez egy kitűnő és tapintatos ember, ez az Argetoianu. Ma, ahogyan körülültük az asztalt és hallgattuk expozícióját az arany világtársfőfőjéről, senki se kérdezett tőle semmit. De ő nyilván megérezte vagy kiolvasta a szemekből, hogy Anglia bajain és e bajoknak a román piaccal való összefüggéseinek kívül van még egy probléma, ami felettébb érdekelt mindnyájunkat. S mondom, ámbár senki sem kérdezett tőle semmit, ő huszár hatvágással hirtelen kettémetszette a kurzusokról, stabilizációkról, nemzetközi egyezkedésekről s krachokról szóló fejtegetését s váratlanul, mindannyiunk frappáns meglepetésére így szólt:

— S végül kijelentem, tisztelt uram, hogy minden ellenkező híreszteléssel szemben addig maradok a helyemen, míg csak feladatokat be nem töltöttem s innen semmi körülmények között sem távozom, hacsak az Uristen időközben magához nem szólítana.

Szólt s távozott.

Elképzelhető az a halálos és tiszteletteljes csend, ami e szavakat követte.

Hiszen nem mindennapi dolog az sem, hogy valaki ilyen végtelen és képtelen optimizmust áruljon el. Már csak ez is megérdemli a csudálkozást. De még kevésbé mindennapi dolog az, hogy valaki politikai összeköttetéseit egészen az Istenig vigye fel s kereken kijelentse, hogy mindaddig nem megy, migcsak e legfelsőbb megbízó vissza nem vonja a mandátumát.

Hogyne képpedtünk volna el...

Hiszen Románia, — legalább így mondják a humoristák — alkotmányos és parlamentáris ország. Ha pedig az, akkor abba a kérdésbe, hogy Argetoianu és Jorga meddig maradnak kormányon, némi beleszólása a népek is volna.

Aki a nép szava helyett kormányzati kérdésekben az Isten szavára hivatkozik, az enyhén szólva is blaszfémia követ el. Elvégre merész káromlása a legfelsőbb lénynek az a feltételezés, hogy az Urnak probléma az, vajjon Argetoianu ad-e vagyononként tizezer lej prémiumot a zsidó exportőröknek, vagy pedig Duca juttatja-e profithoz a liberális nagybankokat? S mennyi szempontból még az is közbülső lehet, hogy vajjon Madgearu úti-e a parazita hazai ipart, vagy pedig Averescu süntörög kedvesen a gvárak körül?

Ezért hát elképpedve hallgattuk, hogy Argetoianu marad. Mig csak az Isten engedi.

Mert egyébként csak akkor megy majd, ha feladatát betöltötte.

Vagyis soha.

Ugyan ki látott valaha olyan politikust, aki a feladatát betöltötte?

★

A néma megdöbbenés már csak azért is indokolt volt, mert hiszen Argetoianun kívül is akad még néhány politikus Európában. Esetleg olyanok is, akik tehetségben és egyéni sulyban felvehetik még a versenyt e kedélyes, pocakos s triviális szellemes ural. Említsük meg talán Briand-t vagy MacDonald-ot. Nem kis férfiak ők sem. S betöltendő feladatuk akad nekik is bőven.

De egyik sem merné azt állítani, hogy addig marad, míg csak az Uristen el nem szólítja.

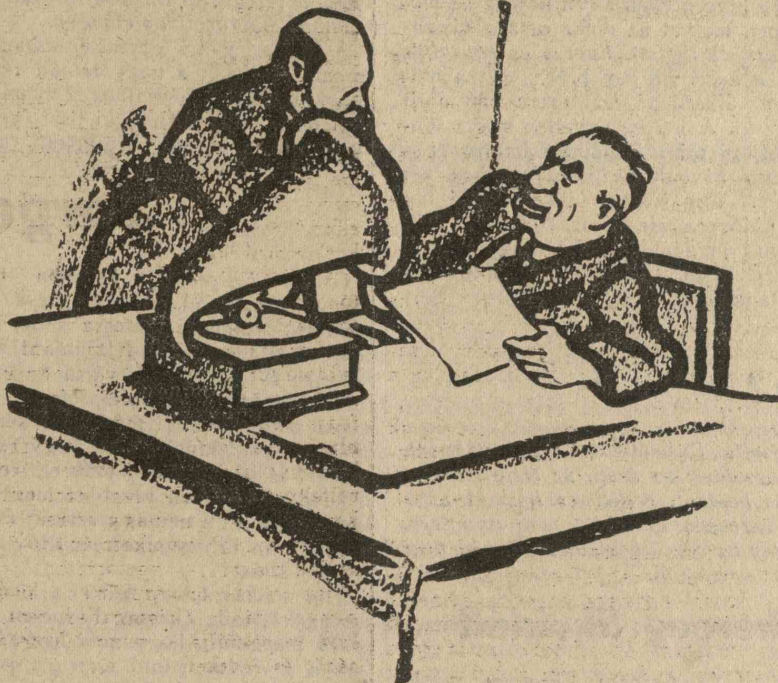
Különösen nem akkor, ha olyan harcban állana a saját kormányelnökével, mint amilyenben Argetoianu Jorgával. Hiszen egy olyan demokratikus és parlamentáris országban, mint Románia, még előfordulhat az, hogy a nép szava keveset számít, illetőleg pótolható a közigazgatási szervezettel, mely előzőeken leiszavaz helyettünk is, — de viszont nem fordulhat elő, hogy ki lehessen számítani, mikor szur le a saját kormányelnököm.

Az Isten esetleg meghosszabbíthatná

Argetoianu megbízatását, de Jorga semmiesetre sem cselekszi azt.

★

Erről az Argetoianu—Jorga versengésről csomó kedves s nyilván valamennyire hiteles anekdóta kereng a fővárosban. Így például köztudomásu, hogy Jorga s Argetoianu négy szemközti érintkezésben a legjobb barátokként hatnak, — azonban ezeket a négy szemközti találkákat lehetőleg kerüljük. Ha Jorga Bukarestbe jön, Argetoianu elutazik Szinájába, ha viszont Argetoianu jön Bukarestbe, akkor Jorga ül expresszre.

S ha véletlenül mégis összetalálkoznak, elmés kiszólásokkal traktálják egymást, lévén mindketten a humor nagymesterei. Így a multikoriban egy banketten egymás mellett ültek. Egyezzer csak hozzájuk lép a pincér s egy tálcat tart eléjük:

— Kávét vagy teát parancsolnak?

— Köszönöm, — mondotta Jorga —

sosem fogyasztok kávét...

— Én sem! — vágta rá Argetoianu.

— Tudod, — egészítette ki Jorga —

ha én kávét iszom, sosem alszom...

— Én pedig, — vágta rá Argetoianu —

ha alszom, sosem iszom kávét...

Kölcsönösen kitűnően mulatnak egyrészről viccein.

Addig hahotáznak, míg egyezzer csak egyikük leszurja a másikat.

★

Valószínű, hogy a leszurási párviadalban a győztes Argetoianu lesz.

Ő a keményebb s határozottabb egyéniség. Jorga rapszódikus, következtelen s poéta. Némely dologról fogalma sincs. Például a kormányzásról. Ezzel szemben Argetoianu elsőrangú szellem, egészen kivételes készséggel. Logikus, rettenetesen, egyéni és kegyetlen. Céltudatos, fölényes és rokonszenvre hangoló jelenlét.

Jellemző reá, hogy a mai expozíciójában a következőket mondotta:

— Mindenki az eladósodott parasztok megmentéséről beszél. Mit kell rajtuk megmenteni? Hiszen ők már rendezték adósságaikat. Nem fizetnek. Tessék inkább a hitelezők megmentéséről vitatkozni...

Annyi e szavakban a cinizmus, hogy az ember elszédül kábító gőzétől. Argetoianu, a jellegzetes bankokrata fényesnek látja a parasztság helyzetét, mert hiszen annyira eladósodtak, hogy ugysem fizetnek. Ugyanez az Argetoianu, aki mint pénzügyminiszter az adóbehajtás fenomenális és eleddig még ismeretlen módjait valósította meg. Például kiragadják az anya kezéből a csecsemőt s addig nem adják vissza, míg az anyja nem fizet. Lepecsételik a tüzhelyet, hogy

ne lehessen főzni. Stampiliás spárgával hozzákötik a széket az asztal lábához. Ha egy gyerek ráülne a lefoglalt berendezési tárgyra s elszakítaná a madzagot, kész a bűnügy.

Mondom, ugyanez az Argetoianu, aki a behajtás módszereit a legköltségesebb fantázia magaslataira emelte, azt mondja, jó a parasztoknak, mert ők már ugysem fizetnek.

Hát győzhet-e ebben a párviadalban a naiv, szakállas Jorga?

Ő még javában viccelni fog, amikor Argetoianu már a háta mögött áll a háromlú törrel.

★

Természetesen, a politika kiszámíthatatlan valami s lehet, hogy éppen Jorga marad fölül.

De Argetoianu akkor sem lesz elvesztett ember. Nem vész el ő semmiféle helyzetben sem. Pályafutása tüneményes halmozata a legmerészebb változatoknak. Kezdte talán a konzervatíveken. Ezek már rég elpusztultak, de ő rendíthetetlen

Építkeznek az ELBE,

de azért jöhet nyugodtan, nem érheti Önt baleset.

Nem esik téglá a fejére, csupán az ELBE árai esnek állandóan

Árainkat napokkal ezelőtt irtuk le, az építkezés tartamára, azonban ennek dacára még

20%

külön engedményt adunk!

MUTATVÁNYÁRAK:

Női gyapju kosztüm	370	
volt Lei		
le 20% „	74	Lei 296
Kötött mellény vagy poullover	130	
Lei		
le 20% „	26	Lei 104
Kötött kabát	190	
Lei		
le 20% „	38	Lei 152
Női selyem harisnya I-a	36, 96, 108	
Lei		
Női flor harisnya I-a	36, 64, 79	
Lei		
Férfi zokni, I-a	11, 16, 19	
Lei		
Férfi sport-harisnya I-a	21, 26, 28	
Lei		
Gyermek patent harisnya	6.50 Lei-től	
Kesztyűk	20	„

ELBE

HARISNYAHÁZ

BRASSÓ, KAPU-UTCA 50

Telefon 145 **Redoute Mozzó** BRASSÓ
MA, SZERDÁN

„Mesék a benzinkuttról”

Gyönyörű muzsikái. 100%-os német, slágerekben gazdag filmoperette.

Főszerepben: LILIAN HARVEY, WILLY FRITSCH, OLGA TSCHECHEOVA.

Következő műsorunk: „RANGO” az állatvilág éposza

A „VESTIS” mintakártyaüzlet a legkedvezőbb szövetheszerzési forrás!

A black and white caricature of a man's head in profile, facing left. The man has a very large, prominent nose, a wide, toothy grin showing his teeth, and a large, bushy mustache. His hair is short and receding at the temples. The drawing is done in a simple, bold line style.

békebelli minőségben az erdélyi és
bánáti képviselőknél:
**Egyesült Lakk- és Festékgyár
és Keresk. R. T.**
Timișoara, I. Str. Mărășești 9.
ismét kapható.

Jorga és Filipescu

Farkas Aladár

Kioktatták a szatmári interimár bizottság elnökét, hogy tévedett, mert nem ő a miniszter

**lett,
zter** Az Ipartestület vezetőségét
kimozdította az interimár-
elnök, helyébe tízenöttagú
direktóriumot ültetett

A szatmári magyar iparosok között kolozsvári felülvizsgálati-bizottság határozata osztatlan örömet keltett, mert a kolozsvári felülvizsgálati-bizottság ez alkalommal is erősen visszautasította az interimárbizottság elnökének jogkör-tulka páasait, amelyekről az elnök nem akar lemondani. A B. L. is rámutatott már nem egyszer arra, hogy a felesleges és haszontalan rumok jóváhagyását a legtrikább esetben várja be a szatmári interimárbizottság elnöke és ezáltal nemcsak anyagi károkat okoz a városnak, hanem igen sokszor — és így a jelen esetben is — a megyéből bekébe élő polgárság kényelmét teremt.

És aztán egyik napról a másikra a gyűlöletből és zerszer látközött ellenség ott fekiött k terite. Tehetetlenül menekülni kellett. Grigore Filipescu pedig — győztesen nézhettek

ujból elismételte azt a fantasztikus esküt, a
melynek konok végrehajtásán már évtizedek

A győzelmes Filipescu

Von Mutiusnak mennie kellett, pedig — már mindenki tisztában van vele — éppen az eltávozása idején sorsdöntő tárgyalásokba folytatott a román kormánnyal. Arról volt szó, hogy von Mutius feladata lett volna végrehajtani az utóbbi évek leggrandiózusabb külpolitikai tervét. Németország gazdasági szférájába akarta bekapcsolni a balkáni államokat, elsősorban Romániát. Ha ez a terv sikerül, Romániának és természetesen a többi határállamoknak is szakítani kellett volna az eddigi francia orientációval és helyett Németország szinte fantasztikus arányú gazdasági előnyöket helyezett kilitásba Románia részére. És von Mutiusnak mégis mennie kellett. Mert Grigore Filipescu így akarta... Grigore Filipescu tényleges hatalommá lett Romániában, majdnem olyan hatalommá, mintilyen Strbeu herceg volt, mielőtt Filipescu

Közgazdaság

Máramarosszigetet mégis bekapcsolják a forgalomba

A CFR kiépíti a nyolcvan kilométeres jakobéni-vonalat

Máramarossziget, szeptember 23.

Tavaly megindították a Máramarossziget—csernovici vasúti forgalmat olyan formában, hogy a Máramarosszigetről kiinduló vonal előtt cseh, majd lengyel területen haladt át. Ezt a peage-vonalon fenntartott forgalmat később a CFR be-szüntette, mert ennek a vonalnak alig volt utasa. Máramarossziget és Csernovic között, mintegy kétszáz kilométeres uton, a vonat csak mindössze egy-két apróbb községben állhatott meg és vehetett fel utasokat, mert végig az egész vonal mentén cseh és lengyel területen szaladt a vasút és így nagyon természetes, hogy

erre a vonalra a CFR ráfizetett.

A beszüntetett csernovici vonat-járat óta Máramarosszigeten újra végállomása van az európai vasúthálózatnak, holott mindössze egy nyolcvan kilométeres vasútvonalat kellene kiépíteni, hogy Feleő-Visón és Jacobenin át Máramarossziget újra összeköttetést kapjon Románia keleti felével.

Máramarosszigeten illetékes helyen most azt a hírt kolportálják, hogy a CFR a felső-visó—jacobeni nyolcvan kilométeres vonalat mégis kiépíteti és ezzel újra Hinterlandot ad Máramarosszigetnek.

A prelukai cujkával a pénzügy-miniszter sem tud mit csinálni

A pénzügyminiszter a pénzügyigazgatóságoktól kér tanácsot, hogy mit csináljon a prelukai „nagyüzemekkel“

Nagybánya, szeptember 23.

A prelukai cujka békében is híres ital volt. A prelukai pálinkát a regátban is ismerik és szeretik. Prelukán a kivénült bányászok, románok, magyarok vegyesen, minden időben öregségükben szesz főzéssel foglalkoztak és a szeszgyárak mindenkor szívesen alkalmaztak prelukai munkásokat, mert azok a szeszgyártás minden fortélyát értették.

Természetes, hogy az új szesz törvény óta Prelukán vigan főzik a fekete szeszt és a pénzügyminiszterhez felterjesztett kimutatásokból a miniszter megállapította, hogy Prelukán esztendőkönt át egyetlen deci adózott pálinka sem fogyott el. Legális szeszt Prelukán nem főznek.

A miniszter a szatmári pénzügyigazgatósághoz leiratot intézett, amelyben tanácsot kér a pénzügyigazgatóságtól, hogy mit kellene a prelukaiakkal csinálni, hogy a feketeszesz gyártását beszüntessék. A kivett bírságok mit sem

érnek. Hiába vetik ki a milliókra rugó bírságösszegeket a prelukai szegény bányászokra, azokon egyetlen banit sem lehet behajtani. A prelukai nem is hagyhatja abba a szesz főzést, mert hiszen ez az egyetlen foglalkozása és így, ha ettől a mesterségétől a törvény erőszaka megfosztaná, éhenhalna.

A miniszterium is tudja azt, hogy Prelukán minden egyes házban adózatlan szeszt főznek. Ez a pompás gyümölcstermő vidék egyenesen predestinált arra, hogy nagy mennyiségű szeszt főzzön ki évenként és így a pénzügyigazgató sem tud tanácsot adni a miniszternek atekintetben, hogy a prelukai szeszfolyammal szemben mi volna a védekezés módja.

Mi tudunk tanácsot adni. El kell már törölni azt a szerencsétlen szesztörvényt és vele együtt a szeszadó legnagyobb részét is, hogy aki-szeszt főz titokban, ezentul ne titokban főzze: ne legyen érdemes.

Helyzetjelentés a romániai gyufaárontról

Kreugerék ki akarnak vonulni Romániából, ahol nem üzlet a gyufagyártás

A stabilizációs szerződés miatt az állam nem engedhet a gyufaárakból

Bukarest, szeptember 23

Anélkül, hogy hivatalos helyről megcáfolták volna, a romániai sajtóban egy idő óta állandóan hírek jelennek meg arról, hogy

a svéd gyufatröszt ki fog vonulni Romániából és az állammal kötött szerződését legrövidebb időn belül likvidálni akarja.

Ezekkel a hírekkel kapcsolatban azt is megírták a bukaresti lapok, hogy Ivar Kreuger, a svéd gyufatröszt elnöke Bukarestbe érkezett.

Beavatott körök véleménye szerint a svéd iparmágnás bukaresti látogatása a legszorosabb összefüggésben van azzal a tervvel, hogy

a gyufatröszt fel akarja bontani az állammal kötött szerződést, mert a gyufamonopólium megkötése óta körülbelül fél milliárd lejt fizetett rá a romániai gyufaüzletre.

Emlékezünk még arra, hogy a svéd gyufatröszt Popovici Mihály pénzügyminiszter kötötte meg a szerződést. A svéd kötelesek voltak a szerződés szerint a román stabilizációs kölcsönből 30 millió dollár értékű kötvényt átvenni, s ezen kívül a Monopol részéről kibocsátandó kötvények 20 százalékát is megvásárolni s legalább 3 évig nem értékesíteni. Az államtól átvett gyufagyárak bér fejében Kreugerék évente 20 millió lejt fizetnek és a gyufa eladási árának 50 százalékát haszonrészesedés címén átengedik az államnak. De ha ez a részesedés nem érne el évente a 3 millió dollárt, akkor a különbözetet a tröszt köteles pótolni. A 3 lejes gyufaárak mellett a gyufa nem fogy s Kreugerék szeretnék a kolozsvári és temesvári gyárakat megszüntetni, de a szerződés nem ad nekik erre módot. Kreugerék szeretnék tehát, a 3

lejes gyufaárakat lejjebb szorítani, csak-hogy ez nem olyan könnyű dolog.

Az állam éppen a stabilizációs kölcsönnel való összefüggése miatt nem mehet bele a gyufaárak leszállításába s ezért a kormány olyan értelmű javaslatot tett Kreugeréknek, hogy a gyufa árát hagyják meg változatlanul 3 lejben és a je-

Az Ecsedi Lápnál még nemzeti-parasztpárti volt az igazgató: lecserélték

Papp Aurél festőművészt felmentették az Ecsedi Láp-lecsapoló Társulat igazgatói állásából

Nagyvárad, szeptember 23.

Az Ecsedi Láp-lecsapoló Társulat igazgatói állásába annakidején a Maniu-kormány Papp Aurél festőművészt nevezte ki. Papp Aurél, országos híri festőművész, kinevezését annakidején ólesen kommentálták és megállapították, hogy szak-állásukba nem szabad csak azért, mert valakinek politikai pártállását honorálni kell, — festőművészeket kinevezni.

Papp Aurél évek óta tölti be ezt a pozíciót és ott igen hasznos és értékes munkát végzett: beletanult a szakmába és hozzáhasznult foglalkozásához. A Jorga-rezim minden valamire való pozícióba természetesen ugyancsak a maga embe-reit ültette be és már régóta hire járja, hogy Papp Aurél is felcseréljük. Az ide-

lenlegi 45 szál gyufa helyett kevesebbet rakjanak a dobozokba!

Kreugeréknek azonban ez a megoldás nem felel meg, mert ők

legszívesebben az egész romániai gyufaüzletet likvidálnák, ha módjuk lenne rá.

Romániára természetesen súlyos bonyodalmakkal járna a svéd kivonulása, de ez Kreugerék számára sem egyszerű dolog, mert bizonyos, hogy a szerződésben vállalt kötelezettségeiktől olcsón nem szabadulhatnak. A probléma likvidálása természetesen a kulisszák mögött zajlik le s mi csak annyit érzünk meg belőle, hogy a gyufa méredgdrága fényűzés lett

és az marad, sőt azt is megérhetjük, hogy a mostan is erősen zörgő gyufadobozok tartalma rövidesen felére apad.

vonatkozó rendelkezés most le is érkezett Bukarestből és Papp Aurélt igazgatói állásából felmentették. Az Ecsedi Láp-lecsapoló Társulat kormánybiztosává Russu János nagyváradi mérnököt nevezték ki, aki új hivatalát már el is foglalta.

Annakidején a régi szakembert kiverte a politika, ma a szakemberré avanzsált festőművészt ugyancsak a politika teszi skartba. Az Ecsedi Láp-lecsapoló Társulatot sem dirigálhatja más, mint a mindenkori kormány exponense. Az árterek és talajvizek csak annak engedelmeskednek, aki azt a politikát vallja, amelyet a mindnkori kormány.

Kíváncsian várjuk, hogy az Ecsedi Láp-lecsapolásának munkáját a Jorga-kormány bukása után vajjon meghagyják-e a Jorga-párti mérnök igazgatása alatt?

A legkisebb annuitást és a leg-alacsonyabb kamatot sem tudja a mezőgazda addig fizetni, míg adósságainak hetven százalékát el nem engedik

Észak-Románia gazdatársadalmának nagy memoranduma elkészült és arra a vármegye prefektusa most gyűjt aláírásokat

Szatmár, szeptember 23.

A B. L. jelentette már, hogy a szatmári Gazdasági Egyesület, amely Észak-Románia leghatalmasabb gazdasági szervezete, a prefektus felhívására egy memorandumot terjeszt a kormány elé, amelyben megjelöli azokat az utakat és módokat, amelyek mellett a mezőgazdaság nyílt fizetésektől kivehető. A megtartott gyűlésen az egyesület már rámutatott azokra a vezérekre, amelyeknek megfelelően a kérdéses memorandumot meg kell szerkeszteni, míg a most elkészült memorandum, amelyre a prefektus legalább tizezer aláírást akar, konkrét javaslatokat tartalmaz.

A memorandum mindenekelőtt leszegi, hogy

a mezőgazdaság a legméltányosabb kamatot és a legkisebb annuitást sem tudja megfizetni, ha adóssága a jelenlegi értékében fennmarad.

A birtokállomány értéke és az instrukció forgalmi ára legalább hatvan-hetven százalékot esett és így a mezőgazdaság szanalásának egyetlen módja, hogy a mezőgazdát csak adóssága harminc százalékának megfizetésére kötelezzék, míg a többi hetven százalék adósság megfizetését az állam garantálja és vállalja magára. A memorandum úgy képzei, hogy az állam által átvett hetven százalékos adósság kényelmes annuitásokban való megfizetésére csak akkor kerül a sor, ha az érvényben tartott harminc százalékos adósságot évi öt százalékos tőketörlesztés formájában az agrárius már kifizette. Ez a projektum másszóval kifejezve azt jelenti, hogy

a földet terhelő adósságoknak harminc százalékát a gazda husz év alatt hajlandó kifizetni eddigi hitelezőinek, míg a fennmaradt hetven százalékot csak a husz év lejártá után

és az államnak fizeti majd ki olyan törlesztési részletekben, amilyenben az állam

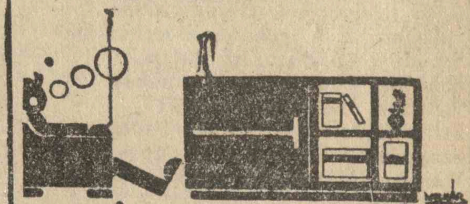
és a mezőgazda a husz év lejártá után megállapodnak.

Ez a memorandum nagyon világos logikával rámutat arra, hogy azok a nagy számokkal felmért összegek, amelyek ma a földet terhelik, nem reálisak és nem teljesíthetők többé, mert a földnek és az instrukciónak értéke azóta, mióta a mezőgazda kölcsönösségeit felvette, hetven százalékkal esett.

A memorandumot egész Észak-Románia gazdaközönsége alá akarja írni. Puscasiu János prefektus arra számol, hogy legalább tizezer aláírással diszitve nyújthatja át ezt a memorandumot a kormány elnökének, de illetékes körök véleménye szerint nagyon valószínű, hogy tizezer-nél sokkal több aláíró akad és így könnyen megeshetik, hogy ebből az elszigetelt és határolt értékű memorandumból országos jellegű megmozdulás terebélyesedik ki.

HA BUTOR

LEGYEN

SZÉKELY & RÉTI

BUTORGYÁRÁBÓL

MAROSVÁSÁRHELY
BUKAREST

BRASSÓ

MOTTO: HÁGYSZEBEN

ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓBAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

A „VESTIS” mintakártyaüzlet a legkedvezőbb szövetbeszerzési forrás!

SZEPTEMBER 25. Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca. OLDAL

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Egy teljesen új 1931 Fordson traktor ekével minden elfogadható ártér eladó. Orban trafik Ddorheiu. 14921

Főhelyen fűszer- üveg- és porcellán-üzlet eladó. Értékesíthető lehet Pop János kereskedőnél. Mercuria Ciuc. 14922

Keveset viselt PÉZSMABUNDA igen olcsón ELADÓ. Cím 14835 szám alatt a brassói kiadói hivatalban.

Aradon Weitzer-ucca 3. központban, kétemeletes bérház ázlehetőségekkel, lakásokkal, étteremmel. eladó. 14976

Költözködés miatt egy Főrs-er koncert-zongora olcsón eladó. Érdeklődni Blatt, Brassó, Kapu-ucca. 14970

Modern írógépet, két kisebb bróasztalt (kb. 120-70 cm) megvételre keres Boros, Brassó, Strada 10. Maiu 31. 14969

VADÁSZOK! 6 éves bevezetett német vizsla eladó. Nord Hosszufalu. 14966

BUTOR ELADÁS. Brassóban, Közép-ucca 36. sz. a külsőbőző házbutorok szeptember 29-én délután 3 órai kezdettel alulirott közbenjötték mellett árverésen eladotnak. Dr. Nicolae Ioanes, közjegyző. 14967

Allást nyer

Német vagy szász szobaleányt keresek. Bukarest, Viitorului 16. Jacobsohné. 14975

Német-magyar idősebb tanítónő keresek kisleányomhoz zongoratanítással. Toperczer, Szalárd, Bihar. 14971

Lakás

Október elsejétől Brasó, Fekete-ucca 46 (50) modern 5 szoba, Postareten 8a, emeleten különbejártu szépen bútorozott szoba kiadó. 14968

Elegáns GARCONLAKÁS azonnal kiadó. Brassó, Kolos-tor-ucca 26-34. 14854

Szemben a brassói Korona kávéházzal 59 házszám alatt olesón kiadó október 1-től 2 szép világos nagy szoba, akármilyen iroda, rendelő, építkezési, fogorvosi, divat- vagy hasonló célokra. 14964

Házasság

Jómeneteli üzlettel rendelkezem, 50 év körüli gyermektelen, intelligens iparos vagyok, házasság céljából gyermektelen nővel szeretnék megismerkedni, kinek 40.000 lej felüli készpénz hozománya van. Cím: Biró Alajos, Fundatura Ferentar II. No. 52, Bucuresti VI. 14974

Vegyes

Röntgen-vizsgálat, tüdő, szív, gyomor, bél, csak 300 lej Institut Electro-Medical. Bukarest, Grivița 104. 14943

MILLIÓKAT KERESHET, ha társul 6 megszabadalmazott szencziósan praktikus találmányom gyártásához; legalább 500 000 L tőkével. Ajánlatok a brassói kiadóba „6 találmány” jelígre

200.000 lej garancia melletti kölcsön ellenében teljes ellátást kaphat idősebb ur vagy urinő. Ajánlatokat aradi kiadóba, Attila-tér 1. 14976

Jó vidéki MALOMHOZ 50-100.000 lejtel társat keresek. Cím 14967 szám alatt a brassói kiadóban.

Román állami tanárúó ehédszot ellenében román, francia, számtan tanítást elvállal. Ajánlatokat a brassói kiadóba „Tanárúó” jelígre. 14965

Könyvek

Biri neni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára köte 130 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. 14048

Hölgyek! Die Schöne Wienerin, Record. Párisi Divat, havonként megjelenő szabásmintás divatlapok állandóan kaphatók, számonként 40.— lejért, vidékre portóval 45.— lej. A pénzt legcélszerűbb bélyegekben küldeni. Brassói Lapok Könyvosztálya.

HASZNOS TUDNIVALÓK. Ez a sorozat csupa praktikus könyvet foglal magában. Egy-egy kötet ára 20 lej. Könyhakertészet, Gombatermesztés otthon, Kis Természetbúvár, Aquarium-terrarium, Kis ásványhatározó, Növény megfigyelések, Növénykísérletek, Kísérletek egy cserép-növényen, Állatmegfigyelések, Házi állatsereglet, Méhészkedés, Kis ötvös, Kis vegyész, Vidám bűvészet, Játékszerkesztés, Művirágkészítés, Különböző csipkefajták, Kosárlonás, Egy lámpás rádióvevő, Fotográfunk, Matematikai kísérletek, Bélyeggyűjtés, Magyar bélyegek katalógusa, Régi pénz gyűjtés, Népművészeti gyűjtés, A mikroszkópius csodás világa. Vidéki rendeléseknél kérjük a pénzt bélyegekben előre beküldeni plusz 10 lej portóköltségre. Brassói Lapok Könyvosztálya.

Dr. Dávid György
Román nyelvtan
és
Gyakorló könyv

legalkalmasabb a román nyelvet tanulni

tanító nélkül
való elsajátítására.
A 200 oldalas könyv
ára portómentesen
fűtve 80 lej, köte
100 lej.
Megrendelhető a
BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Aki egészséges akar maradni

és fiatalos ruganyosságát megtartani, testét ápolnia és valamilyen sportot üznie kell!!

Egy kitűnő sportorvos a következőkre vonatkozólag tanácsokat ad Önnek:

— A sport mint gyógyszer — Testkultúra — A csesemő tornája — A gyermek testedző játécai — Az idősebb emberek sportja — Az emberi test — Az izomrendszer — A szív- és vérkeringés — A sportolás, öregség és vérnyomás — A versengőség és a sport — A kövér ember sportja — Fiatalemberek szíve és a training — A tüdő és a légzés — A levegő tisztasága — A köhögés — Sportolók és nem sportolók tüdőkapacitása — Az egyes sportágak és a tüdő — Sport és szépség — Csak a kisportolt test szép — Nagyon fontos a táplálkozás — A sportember diétája nyáron és télen — Az élelmiszerek tápértéke — A kiválasztás szervei stb. — A bőr — Napfűrdőzés — A ruházkodás — A napfény és levegő, mint gyógytényező — A nemiellet és a nemi betegségek — Az idegrendszer — A sport, mint az idegesség gyógyszer — A nyári szabadság — Minden ember részére más-más sport szükséges. — E műben minden létező sportág megtalálható, így pl.: A gimnasztika — Uszás — Szobatorna — Nyári sportok — Turisztika — Tennisz — Football — stb. stb. stb. Női-sportok — Férfi-sportok — Gyermek-sportok — stb. stb. stb.

Mindezeket és még sok más megtalál Ön a most megjelent II. kiadásu

Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia?

E diszmunka nagy alakban, több mint 200 oldalon, hófóhér papíron, gazdagon illusztrálva, műmellékletekkel jeent meg. Ára csak 99 lej, portóval utánvétellel 115 lej.

Szerzője az ismert budapesti sportorvos Dr. KELLNER DÁNIEL

Brassói Lapok Könyvosztálya

HIRDETMEY

Közhirre tétetik, hogy a szigeti „Centrul de Exploatare kerületéhez tartozó Leordina C. F. R. állomás (Sziget-borsai vonal) farakodóján 10.000 ürméter I. osztályu búkk-tüzifa és 16.000 ürméter II. osztályu, ugyan- csak búkk-tüzifa eladandó.

A megvételre szándékozó amatőrök bővebb információkért a szigeti „Centrul de Exploatare”, Str. Gen. Averescu No. 2. (volt erdőigazgatósági épület) hivatalhoz fordulhatnak.

Mélyen megszorodott szívvel tudatjuk, hogy a forrón szeretett édesanya, nagyanya, anyós, sógornő és jó rokon

özy. Rotter Ferencné
nyug. főmozdonyvezetőné

életének 76-ik, özvegyiségének 14-ik év ben hosszas szenvedés után f. hó 22-én elhunyt. Drága halottunk hült tetemét f. hó 24-én d. u. 4 órakor a Kut-ucca 92 szám alatti gyászházból a bolonyai róm. kath. temetőben helyezték örök nyugalomra. Leleltűdvéért az engedtelő szentmise f. hó 25-én re. el fél 8 órakor lesz a róm. kath. plebániá templomban az egék Urának bemutatva.

Emléke legyen áldott!
Brassó, 1931. szept. 23.

A gyászoló család.

Szívünk mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett kedves leány, testvér, unoka és rokon.

Pünkösti Katóka

életének legszebb virágában 21 éves korában hosszas szenvedő betegség után f. hó szept. 19-én éjeli 1 crakor jobb léhe szenderült Szeretett halottunk hült tetemét szept. hó 21-én d. u. 3 órakor helyezték; örök nyugalomra a bácsfalusi ev. temető családi sírboltjában

Drága halottunk Islen veled!
A gyászoló család

FELDIOARA—FÖLDVÁR KÖZSÉG ELŐLJÁRÓSÁG

1022—1931. sz.

HIRDETMEY

1931. évi október hó 10-én délelőtt 10 órakor Feldioara—Földvár (Brassó vm.) község-házánál, zárt ajánlatokkal egybekötve, másodszori árverés tartatik:

611 köbméter épületbúkkfa,

412 köbméter lábónálló búkkfa (tűzifának) a „Dumbrava” nevű erdőrészen.

Az eladás az árverésekre vonatkozó szabályzat, valamint az állami erdők kitermelésére, a Monitorul Oficial 106, 1912. augusztus hó 12-iki számában közzölt általános feltételek, a nyilvános számvérvőség 88—110. paragrafusai és végül a brassói erdőkerületnél és a földvári községi előljáróságnál meg tudható külön feltételek figyelembe vételével tartatik meg.

A hivatalos becsár 305.000 lej.

Az ideiglenes óvadék 16.000 lej.

Felülaajánlatok nem fogadotnak el.

Földvár, 1931. szeptember 14.

A községi előljáróság.

Ujítsa meg lejárt előfizetését,

hogy a lapot zavartalanul és fennakadás nélkül küldhessük.

Aki többet tud, az többet keres és könnyebben kap munkát!

Olvassatok jó szakkönyveket!

Építőipari könyvek

Bossányi: Kőműves és kőfaragó szerkezetek 170
A jelenkor épületszatlalossága (2 füzet) 2520
Kiszelyi A.: Faipari technológia 109
Littván: Ipari számtan és árkalkuláció 109
Németh: Az ács 115
Némethy: Kőművesmesterség 408
Palotai: A vízvezeték-szerelő 68
Raffay: Faipari szerkezetek 170
Raffay: Faipari kézikönyv 170
Róth J.: Iparosok könyvvezetése 47
Scheumann: A szobafestés technikája 163
Schodits: Építőipari mintalapok 306
Schodits: Épületbefejező munkák 170
Schodits: Lépcsőszerkezetek 646
Sztipán: Tetőfedő és épületbádogos 81
Szuppán: Bádogosok kézikönyve 140
Wagen: Mázolók és szobafestők kézikönyve 156

Autó, aviatika, gépészet

Ford: Életem és működésem 340
Habán—Delmár: Modern motorkerékpár 152
Jalsoviczky: Járműmotorok 306
Jalsoviczky: Tűzgépek (két kötet) 340
Mihály Dénes: Az automobil 258
Mihály Dénes: Motorkerékpárok szerkeze 156

Mihályi Ernő: Autóvezetők, szerelők kézikönyve 204
Mihályi Ernő: Könnyű motorkerékpár 95
Mihályi Ernő: Nehéz motorkerékpár 109
Mihályi Ernő: Autójavítás és javító-műhelyek berendezése 170
Mihályi Ernő: Az autó elektromos berendezése 170
Schähter: A motorekék szerkezete és kezelése, (két kötet) 170
Weiner Emil: Autókézikönyv 510
Horváth E.: A repülőmotor szerkezete, működése és üzemzavarai 272
Painlevé: Aviatika 300
Balassa: A cséplőgépek szerkezete és kezelése 306
Balog: A gázgépek 102
Balogh—Sygall: Dieselgépek szerkezete 78
Balogh—Sygall: Dieselgépek kezelése és karbantartása 78
Barna: Csavarmenetvágás 119
Beretivás: Szívógázmotorok 136
Bozóky: Lokomobilok szerkezete és kezelése 102
Naszályi: Stabil gőzkazánok és gőzgépek 291
Örl: Központi fűtés, szellőztetés és melegvízszolgáltatás 680
Sávoly: A gőzmozdony 272
Sümegi: A tüzelőanyagok okszerűbb kihasználása 109
Weller: A fűtőszerek kézikönyve 136

Postán megrendelhetők a

Brassói Lapok Könyvosztálya

ján. Kérje díjtalanul 44 oldalas szakkönyvjegyzékünket.

SZILÁGYSÁGI autóbusz menetrend

Érvényes 1931. június 1-től

Zălau—Șimleul-Silvaniei—Carei:

INDUL					ÉRKEZIK			
I.	II.	III.	IV.		I.	II.	III.	IV.
530	1045	1245	18	↓	7	745	1345	1915
610	1125	1325	1840		620	705	1235	1835
630	1146	1345	19		6	645	1215	1815
750	—	1515	—		435	—	—	1640
850	—	1615	—		335	—	—	1540

Ciucea—Șimleul-Silvaniei—Carei:

INDUL				ÉRKEZIK		
I.	II.	III.		I.	II.	III.
—	1325	17	↓	830	1445	—
545	1435	1810		720	1335	1850
6	1450	1825		705	1320	1835
630	1510	1845		645	13	1815
750	—	—		435	—	1640
850	—	—		335	—	1540

Mera & Comp.

B. L. Kocsis Béla Felelősszerkesztő:

Brașov—Brassó, Kapu-ucca 56—58. (Leletan-
interurban: (szek. és kiadói hivatal) 1—77 és 82
București—Bukarest I, Boulevardul Șchitu
Măgureanu 21. — Telefonszám: 363—64

ABRASSÓI LAPOK nyomdavidallalatának kiadása és rotációs nyomdája, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófőhervármegyék részére Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

Központi szervezők, pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET tevesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.